БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 119 (6554)
ИЮНИИН 17
СРЕДА
1953 он

Сэн 20 мунгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Аймагуудай партийна конференцинүүд

Энэ һарын 20-һоо эхилээд манай республика дотор аймагуудай партийна конференцинүүд болож эхилхэнь. Июниин 20-до Заиграйн ба Бичурын аймагуудай, Городок городой ээлжээтэ партийна конференцинүүд болохонь.

Үнгэргэгдэхөө байгаа партийна конференцинүүд манай республикын партийна организацинуудай ажабайдалда ехэхэн удхашанартай событинууд болохо байна. Юуб гэхэдэ, конференциин делегадууд — партийна ниитын түлөөлэгшэд парти ба правительствын шухала шиидхэбэринүүдые болон заабаринуудые бэелүүлхэ талаар, арадай ажахы болон культурые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые бэелүүлхэ талаар партиин районно комитедүүдэй, тэдээнэй бюрогой хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые гаргаха, райкомуудай хүдэлмэридэ байһан дутагдалнуудые элирүүлхэ, тэдээнэй жэл соо хэһэн хүдэлмэридэнь сэгнэлтэ үгэхэ, саашанхи ажал-ябуулгынь дэлгэрэнгы программа хараалха байна.

Аймагуудай партийна конференцинүүд парти **доторой демократиин** үндэһөөр, нюур сахилтагүй шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгын туг доро үнгэргэгдэхэ ёһотой.

«...Партийна олониитэ, — гэжэ нүхэр Сталин һургана, — **өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшэдэй тоосоое дуулаха, дутагдалнуудыень шүүмжэлхэ, эсэстэ, зарим нэгэн хүтэлбэрилхы нүхэдые хүтэлбэрилхы органуудта һунгаха гү, али һунгахагүй зэргээр активууд дээрэ, конференцинүүд дээрэ, съезднүүд дээрэ өөһэдынгөө хүтэлбэрилэгшэдые шалгадаг».** Мүнөө болохоо байгаа партийна конференцинүүд дээрэ, делегадууд болбол партийна комитедүүдэй, тэдээнэй тус бүри хүдэлмэрилэгшэдэй ажалда байһан дутагдалнуудые элирхэйлэн харуулха, тэдэ дутагдалнуудые усадхаха харгы замые заажа үгэхэ ёһотой.

Нёдондо аймагуудай партийна конференцинүүд боложо үнгэрһэн сагһаа хойшо энэ жэлэй турша соо партийна комитедүүд аймагуудайнгаа ажахын ба культурын дэбжэлтые хүтэлбэрилхэ талаар бага бэшэ амжалтануудые туйлаһан байна. Тиигээд, манай парти хадаа амжалтануудтаа дашуурхагүй, һанаагаа амархагүй гэжэ һургадаг, харин шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ дэлгэрүүлһэнэй ашаар дутуу дунданууддаа, хэрэглэгдээгүй арга боломжонуудаа тодорхойлжо, бүри ехэ амжалтануудые туйлаха хараа түсэбүүдые табиха ёһотойбди гэжэ һургадаг.

Партийна конференцинүүд партиин энэ заабаряар хүтэлбэри хэжэ, шиидхэгдээгүй асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулха, тиихэдээ нёдондо партийна конференцинүүд дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүд мүнөө али зэргээр дүүргэгдээд байнаб гэжэ хаража үзэхэ ёһотой.

Жэшээлхэдэ, нёдондо июль һара соо болоһон Заиграйн аймагай партийна конференци айкомой тоосоото элидхэлые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, ехэ дутагдалнуудые элирхэйлһэн байгаа. Тусгаарлабал, аймагай хүдөө ажахы ба промышленностиие хүгжөөлгэдэхи ехэнүүд дутагдалнууд тэмдэглэгдэһэн байна. Эдэ дутагдалнууд юун дээрэһээ гарааб гэжэ шэнжэлхэ зуураа, делегадууд болбол партиин айкомой хүдэлмэриин стильдэ байгаа дутагдалнуудые элирүүлээ һэн. Тэдэ дутагдалнууд гэхэдэ: партиин айкомой хүдэлмэрилэгшэд эхин партийна организацинуудаар үсөөн ябажа, гансал тоо мэдээнүүдые суглуулгаар хүдэлмэреэ хизаарладаг; айкомой секретарьнууд промышленна предприятинуудай ба колхозуудай экономикые гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзэдэггүй; айкомой хүдэлмэрилэгшэд элдэб туһаламжа үзүүлхэбди гэжэ ехээр найдуулдаг аад лэ, бодото дээрээ тэрэ туһаламжые предприятинууд ба колхозуудта тон багаар үзүүлдэг гэжэ хэлэгдэһэн байгаа. Тиимэһээ делегадуудай элирхэйлһэн дээрэ хэлэгдээшэ дутагдалнуудые усадхаха талаар нёдондо һунгагдаһан айкомой состав хэр зэргын хүдэлмэри хэһэн байнаб гэжэ мүнөө болохо партийна конференци хаража үзэхэ ёһотой.

Мүн нёдондо Бичурын аймагай партийна конференци дээрэ элидхэлшэ өөрөөшье, мүн үгэ хэлэһэн делегадуудшье таряанай ургасые дээшэлүүлхын түлөө, малай ашаг шэмые ехэ болгохын түлөө, арад зоной материальна ба культурна хэмжээе ургэхын түлөө тэмсэлдэ аймагай партийна организаци ажалшадые багаар элсүүлдэг гэжэ тэмдэглэһэн байгаа. Аймагай ажахын ба политическэ ажабайдалые хангалтагүйгөөр хүтэлжэ байһанай гол шалтагаан болбол абтаһан шиидхэбэринүүдэй дүүргэгдэхын хойноһоо һулаар хиналта табидаг ябадал болоно гэжэ тиихэдэ делегадууд тэмдэглэһэн байгаа. Эгээл тиимэһээ мүнөө болохоо байгаа Бичурын аймагай партийна конференци хадаа делегадуудай элирхэйлжэ үгэһэн тэдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар ямар хүдэлмэри хэгдээб гэжэ хаража үзэхэ ёһотой байна.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгэ алдуу дутуунуудаа элирхэйлхэ, манай улам урагшаа дабшалтые хангаха партийна шалгагдамал зэбсэг мүн. Аймагуудай партийна конференцинүүд дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые нюур сахингүйгөөр, бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ шухала, шүүмжэлэл хабшаһан зааханшье баримтые партида харша ябадал гэжэ сэгнэхэ хэрэгтэй. Нёдондо жэлдэ мүн лэ Заиграйн аймагай партийна конференци дээрэ айкомой секретарь нүхэр Черных ба бусад зарим хүдэлмэрилэгшэд делегадуудай трибуна дээрэһээ шүүмжэлэл хэжэ байхадань тэдээндэ элдэб репликэ хаяжа, үгыень хэдэ дахин таһалдуулжа, тэрээгээр шүүмжэлэлые тэсэдэггүй, шүүмжэлэлые хабшажа байһанаа харуулһан байгаа. Мүнөө жэл эдэ мэтын баримтанууд эрид шууд үгы хэгдэхэ ёһотой.

Партийна конференцинүүдэй делегадууд болбол промышленна предприятинуудай хүдэлмэриин гол шухала асуудалнуудта, манай республикын хүдөө ажахын гол һалбари — малажал ба тэрээнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, тэжээлэй бата бэхи база байгуулха, малай дулаан байрануудые бариха хэрэгтэ, газар таряалангай ургасые ба культурые дээшэлүүлхэ, колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар бэхижүүлхэ, хүдөө ажахые механизацилгада МТС-үүдэй үүргые эрид дээшэлүүлхэ — эдэ ба бусад асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулха ёһотой.

Аймагуудай партийна конференцинүүд идейнэ ба эмхидхэлэйнгээ талаар дээдэ хэмжээндэ яагаад үнгэрхэ байнаб гэхэдэ, айкомуудай тоосоото элидхэлнүүдые шүүмжэлэл ехэтэйгээр, политическэ хурсаар бэлэдхэжэ хэхэ ёһотой, гадна, конференцинүүд дээрэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые ямаршье һаадгүйгөөр дэлгэрүүлхэ бүхы арга боломжонууд байгуулагдаһан байха ёһотой.

Аймагуудай партийна конференцинүүдые эмхидхэлэй ба идейнэ дээдэ хэмжээндэ үнгэргэе, бии байгаа бүхы дутагдалнуудаа тэдэ конференцинүүд дээрэ элирхэйлэе, аймагуудай, тэрэшэлэн республикынгаа ажахы ба культурые бүри эршэмтэйгээр хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулганuудые хараалая.

Шүүбэринүүдые түлэлгэ

1948 оной гүрэнэй хоёр процентнэ урьһаламжаар һая Чкалов городто болоһон тиражда бууһан шүүбэринүүдые нөөсэлгын кассанууд июниин 13-да түлэжэ эхилбэ. Москвагай ажалшад мүнгэ шүүһэн олон облигаци асарба.

Нэгэ үдэр соо Краснопресненскэ районой нөөсэлгын кассанууд 400 мянга шахуу түхэриг, Щербаковско районой — 600 мянга гаран, Свердловско районой кассанууд миллион гаран түхэриг түлэбэ.

Тус бүри 25 мянган түхэриг шүүһэн 4 облигаци үсэгэлдэр Свердловско районой нөөсэлгын кассануудта үгтэбэ.

(ТАСС).

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Министерствын коллеги „Слава" гэжэ флотилиин агналгын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэбэ

Кит агналгын «Слава» гэжэ антарктическа флотили 7 һарын турша дотор түрэл эрьеһээн холо газарта ябаба. Июниин 15-да СССР-эй Хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин министерствын коллеги алдарта флотилиин долоодохи агналгын рейсын дүнгүүдые зүбшэн хэлсэбэ.

Агнууриин үедэ корабльнууд 70 мянган километр ябаба гэжэ флотилиин капитан-директор Социалистическэ Ажалай Герой А. Н. Соляник коллегиин заседани дээрэ мэдээсэбэ. Энэ рейс хүндэ условидо үнгэрөө. Гэбэшье, советскэ морягууд бэрхэшээлые нэрэтэй түрэтэйгөөр дабажа, китэй ехэ өөхэ ба үнэтэ бусад продуктнуудые абаһан байна. 357 кит барижа, даалгабариие 24 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн «Слава—5» гэжэ судны коллектив эрхим амжалта туйлаа.

Мүнөө кит агналгын «Слава» гэжэ флотилиин коллектив ээлжээтэ рейсдэ бэлэдхэнэ. Суднануудай техническэ түхеэрэлгэ гуримтай болгогдоно, һэльбэгдэнэ.

Кит агналгын «Слава» гэжэ флотилиин хүдэлмэриин дүнгүүдые зүбшэн хэлсээд, министерствын коллеги хадаа агнууриин наймадахи рейс хэхэ ябадалда флотилиие бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалба.

(ТАСС).

„Россия" гэжэ дизельэлектроход Ростов ерэбэ

РОСТОВ-на-ДОНУ, июниин 13. (ТАСС). Москваһаа гараһан «Россия» гэжэ дизельэлектроход Волго-Донской пароходствын ростовско вокзалда үсэгэлдэр үдэшэ дүтэлэн ерэбэ.

Судны экипаж хадаа пассажирнуудые һуулгажа, агууехэ уһан замаар түрүүшынгээ рейс амжалтатайгаар хэһэн байна.

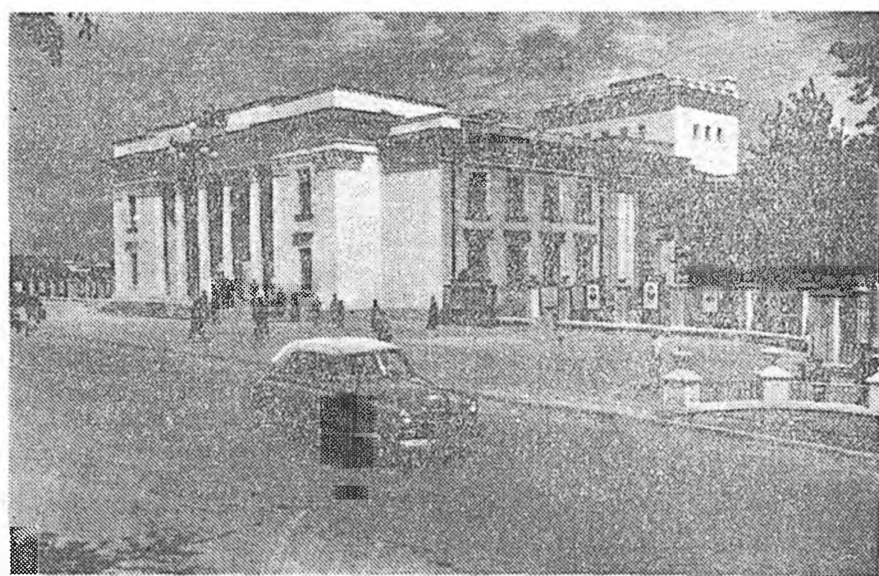

Днепропетровско область. Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ Кривой Рогто ба Криворожско бассейнэй руднигууд дээрэ 7 клуб ба Культурын ордонууд, зунай ба үбэлэй хэдэн кинотеатр баригдаа. 1953 ондо Культурын үшөө 4 ордоной барилга дүүрэхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Ленинруда» трестын «Большевик» рудник дээрэхи горнягуудай Культурын шэнэ ордон. Эндэ концертнэ ба спортивна залнууд, уншалгын байшан, библиотекэ, биллиардаар наадаха зал, амарха ба кружогуудай хүдэлмэрилхэ олон комнато бии юм.

ТАСС-эй фотохронико.

25 жэл капитальна заһабари хэнгүйгөөр

ЕРЕВАН, июниин 15. (ТАСС). Универсальна фрезернэ станок дээрэ Ерместпромой механическа заводой токарь А. Саркисян гэгшын хүдэлмэрилжэ эхилһэнһээ хойшо 25 жэл гүйсэбэ. Энэ үе соо тэрэнэй станогто капитальна заһабари нэгэшье удаа хэгдээгүй. Гамтайгаар харууһалһанай ашаар, энэ стахановец заһабариин хоорондо станогой хүдэлмэрилхэ болзорые һунаажа, гүрэндэ 20 мянга гаран түхэриг алмаба.

Түрүү токарь 4 станогоор хүдэлмэрилнэ. Ажалаа зүбөөр эмхидхээд, нүхэр Саркисян нормоёо 3 дахин ба тэрээнһээ ехээр үлүүлэн дүүргэнэ.

Энэ стахановец өөрынгөө дүй дүршэлые залуу хүдэлмэришэдтэ дамжуулан үгэнэ. Тэрэ хадаа 40 гаран слесарьнүүд, токарьнууд ба фрезеровщигуудые бэлэдхэбэ.

Районно газетын үүсхэл

КАСИМОВ. (Рязанска область), июниин 15. (ТАСС). «Звезда» гэжэ районно газетэ колхознигуудай, бригадирнуудай, колхозуудай түрүүлэгшэнэрэй ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй заочно зүблөөе өөрынгөө нюурнууд дээрэ эмхидхэбэ. Тус газетэдэ хүдөө ажахын зуу гаран түрүүшүүл өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай хэлэнэ, дутагдалнуудые шүүмжэлнэ, хүдэлмэри һайжаруулха тухай дурадхалнуудые оруулна.

Партиин Касимовска райкомой бюро заочно зүблөөнэй дүнгүүдые гаргаба. Түрүүшүүлэй дүй дүршэлые районой колхозно бүхы бригаданууд хэрэглэнэ. Полеводууд ба механизаторнууд хоорондоо ехэ барисаатайгаар хүдэлмэрилнэ.

Бюро хадаа хүдөө ажахын түрүүшүүлэй заочно зүблөөнүүдые «Звезда» газетын нюурнууд дээрэ саашадаашье хэхэнь шухала гэжэ мэдэрбэ.

Дуунай һайндэрнүүд

Июниин 14-дэ ороной городуудта ба районно центрнүүдтэ олониитын дуунай һайндэрнүүд болобо.

Томскдо «Медик» гэжэ стадион дээрэ 20 мянга гаран ажалшад һайндэртэ сугларба. 6 мянган хүнэй хабаадалгатай суглуулагдамал хоорой дуулаһан Советскэ Союзай гимн һүр жабхалантайгаар ханхинаба. Сугларагшад хадаа «Парти—замымнай заагша мүн», «Эб найрамдал хамгаалхын түлөө» ба бусад дуунуудые шагнаба. Уранһайханай самодеятельностиин 20 коллектив, областной драматическа театрын ба филармониин артистнууд городой садууд ба скверүүдтэ концертнүүдые харуулаа.

Коми-Пермяцка национальна округой центр — Кудымкарта ехэ баяр наадан болобо. Уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд хүдөө нютагуудһаа дуунай һайндэртэ ерэбэ. «Красная звезда» гэжэ спортивна обществын стадион дээрэ тус городой 15 мянган хүн сугларжа, 4 мянган хүнтэй суглуулагдамал хоорой дуулаһан дуунуудые шагнаба. «Эб найрамдалай дуун», «Волгоһоо Дон хүрэтэр», «Хадын саана, худагай дэргэдэ» гэжэ дуунуудые гоё һайханаар дуулалдаа.

Ессентукида болоһон дуунай ниитэгородской һайндэртэ олон мянгаад хүн сугларaa. 1500 һурагшад «Эб найрамдалай ба эрхэ сүлөөгэй түлөө» гэжэ дуу ба «Нахимовецуудай марш» дуулажа, һайндэрые нээбэ.

Дуунай һайндэрнүүд Горький, Тюмень ба ороной бусад городуудта болобо.

Табан үдэрэй турша дотор миллион пүүд сельдь бариба

ОХОТСК, июниин 13. (ТАСС). Охотско эрьеын загаһашадай хүдэлмэриин халуун хаба боложо байна. Нагдан мыһһээ Ейринейскэ бухта хүрэтэр олон арбаад бригаданууд сельдь барина. Тэдэнэр загаһа ехээр барижа байна. Оройдоол һүүлшын табан үдэрэй турша дотор миллион гаран пүүд загаһа эрье дээрэ гаргагдаа.

Тауйска комбинадай, Октябрьска, Чекистскэ, Партизанска ба бусад заводуудай коллективүүд сельдь бариха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо холо урид дүүргэбэ.

Загаһа бариха жэлэй түсэб дүүргэгдээ

ВЛАДИВОСТОК, июниин 13. (ТАСС). Энэ оной нэгэдэхи кварталда СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг абаһан Владивостокско загаһанай комбинадай коллектив үйлэдбэриин шэнэ илалта туйлаба. Мүнөөдэр тус комбинат загаһа бариха жэлэйнгээ түсэб дүүргээ.

Предприяти продукциин өөрын үные ехээр химдаруулба. Жэлэй эхинһээ хойшо тус комбинат түсэбһөө гадуур 5 миллион гаран түхэриг абаа.

„Булжамуур жэргэнэ" гэжэ Белорусска шэнэ фильм

Белорусска уранзохёолшо К. Крапивын пьесээр табигдаһан «Булжамуур жэргэнэ» гэжэ уранһайханай шэнэ фильмые олониитын харалга СССР-эй Культурын министерстводэ июниин 13-да болобо.

«Булжамуур жэргэнэ» гэжэ кинокартина хадаа колхозно деревниин хүнүүд тухай, ниитын ажахые хүгжөөхын түлөө тэдэнэй тэмсэл тухай хэлэнэ.

Шэнэ фильмые «Белорусьфильм» киностуди гаргаба.

Һаяар энэ фильм ороной кинотеатрнуудай экрануудта табигдахань.

(ТАСС).

Гүрэндөө һайн шанартай нооһо тушаае

Нооһо хайшалалга удааруулагдана

Мухаршэбэрэй аймагай зарим колхозууд хониной нооһо хайшалалгые эмхитэйгээр эхилээд, һайн шанартай нооһо гүрэндөө тушаажа байна. Жэшээлхэдэ, «Искра» колхоз һүүлэй мэдээгээр 1000 гаран хони хайшалаа. Хонин бүриһөө дунда зэргээр 2 килограмм нооһо хайшалба. Мүн «Победа» колхоз хонин бүриһөө 1 килограмм 800 грамм үлүүтэй нооһо хайшалһан байха юм.

МТС-үүдэй 11 агрегат хони хайшалалгын хүдэлмэридэ хабаадуулагданхай. МТС-үүд зохёогдоһон графигаа эбдэжэ, зарим колхозуудта хониной нооһо хайшалалгые һаатуулна. Сутайн сомоной Молотовой, Калининай, Зандинай сомоной «Комсомол» колхозууд МТС-үүдэй агрегат хүлеэгээд, һая болотор нооһо хайшалжа эхилэнгүй байба.

Заганай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ ба Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозууд хонидоо газар дээрэ хайшалжа, нооһоёо шоройтой худхаһан байна.

Кировэй нэрэмжэтэ, «Комсомол», «Улаан Шулуутай» колхозууд хайшалагдахаар болоһон хонидоо түүбэрилэн хайшалаагүй байжа, олон хонид нооһоёо гээгээ.

Нооһо хайшалалгын түрүүшын үдэрһөө эхилэн, нооһо тушаалга удааруулагдана. Калининай нэрэмжэтэ колхоз тоннэ хахад шахуу нооһоёо складтаа хэбтүүлһэн байгаа. Тэрэшэлэн Ленинэй, Кировэй, Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд нооһоёо тушаангүй, удаан саг соо даража байгаа.

Н. Цыбенов.

Хониной нооһо хайшалалгые түргэдхэхэ

Колхозууд хониной нооһо хайшалалгые хаһа саг соонь, эмхитэйгээр үнгэргөө һаа, гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэхэ, колхоздоо ехэ олзо доход оруулжа шадаха байна. Энэ шухала зорилгые ойлгоһон Хориин аймагай түрүү колхозууд хониной нооһо хайшалалгые саг болзортонь, эмхитэйгээр эхилээд, мүнөө нилээд ехэ нооһо гүрэндэ тушаажа байна. Ленинэй нэрэмжэтэ, «Путь Сталина», Үдын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд аймаг соогоо эгээн түрүүн электрын хүсөөр хониной нооһо хайшалжа, 2800—3500 килограмм һайн шанартай нооһо гүрэндэ тушааба...

Гэхэ зуура, майн 20-һоо эхилжэ, хонидойнгоо нооһо хайшалха ёһотой аад, тус аймагай олохон колхозууд июниин эхеэр арай гэжэ захалаа, теэд мүртэй юумэ хэнэгүй.

Зарим колхозуудта мүнөө хүрэтэр нооһо илгагшад, хайшалагшад үшөө томилогдоогүй байһаар. Жэшээлхэдэ, Калининай нэрэмжэтэ, «Победа» колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Гадьянов, Кожевников гэгшэд нооһо хайшалалгые удааруулжа, июниин 4—5-да арай гэжэ эхилһэн нэрэ зүүгээд, июниин 8 болотор бэлэдхэлэй пунктда нэгэшье килограмм нооһо тушаагаагүй байна. Гадна, хайшалагдаһан хонидто эдюулхэ тэжээлэй запас тус колхоздо байгуулагдаагүй, фермэнүүдтэ болон отарануудта ямаанай хөөбэр зарим тэды суглуулагдабашье, шэбхэ шоройһоо һайтар сэбэрлэгдэнгүй бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаагдана. Теэд энээн тушаа хонишодто правленинүүдэй зүгһөө ямаршье заабари үгтэнэгүй. Дурсагдагша колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нооһо хайшалалгые удааруулжархёод, «мүнөө хүйтэн, саг эртэ байна» гэжэ һуудагынь бүришье гайхалтай. Энэ хадаа нооһо хайшалалгые шухала кампани гэжэ тэдэнэй тоодоггүй байһаниие гэршэлнэ. Тэрэшэлэн Маленковой, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Гигант» колхозууд нооһо хайшалалгые унжагайруулна. Жэшээлхэдэ, дурсагдагша колхозууд түсэбэй ёһоор июниин 8 болотор 4015—4630 килограмм нооһо тушаахын орондо арай гэжэ 500—500 килограмм тушааһан байна. Гадна, Үдын ба Хориин МТС-үүдтэ бии байгаа электроагрегадууд мүнөө хүрэтэрөө гүйсэдөөр ашаглагданагүй. Дурсагдаһан МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Кравченко, Балдаев гэгшэд электроагрегадуудые гүйсэдөөр хэрэглэхэ тушаа эрид хэмжээнүүдые абанагүй, мүн агрегадуудай маршрут тодорхойгоор табижа үгэнэгүй. Дээдэ-Курбын сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилжэ байгаа нүхэр Цырендоржиевай электроагрегадта хамта 12 электрохайша хүдэлмэрилхэ ёһотой аад, миил 4—5 хайшань хүдэлмэрилнэ. Мүн бусадшье колхозуудта шадабаритай хүнүүдэй үгы дээрэһээ электроагрегадууд гүйсэдөөр ашаглагданагүй, гар хайшаар хонидые хайшалха ябадал үзэгдэнэ.

Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, дурсагдагша МТС-үүд нооһо хайшалалгын шухала кампаниин урда тээ электроагрегадай хүдэлмэритэй танилсуулха богонихон болзорой курсануудые эмхидхэхэ ёһотой аад, энэ хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандажа, бэлэдхэлэй хүдэлмэри таһалдуулһан байна. Хориин аймсоведэй гүйсэдком, «Заготживсырьёгой» аймагай конторо, МТС-үүд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нооһо хайшалалгын дутагдалнуудые дары түргэн усадхажа, энэ шухала кампаниие эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ тушаа эрид хэмжээ абаха ёһотой.

П. Жапов.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриие улам һайжаруулха

1. АЖАЛШАДЫЕ КОММУНИСТИЧЕСКЭЭР ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН ШУХАЛА ЗЭБСЭГ

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри гээшэ ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ шухала арга зэбсэгүүдэй нэгэниинь мүн. Социализмһаа коммунизмда дамжан орохо үедэ ажалшадай коммунистическэ мэдэрэлые дээшэлүүлхэ, тэдэнэй политическэ болон культурна хэмжээе улам ехэ болгохо гээшэ онсо шухала удхашанартай. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд научна ба техническэ эрдэмые, Эхэ оронойнгоо наукын ба техникын туйлалтануудые үргэн олон ажалша ниитын дунда саг үргэлжэ нэбтэрүүлхэ, ажалшадай творческо эдэбхи хэшээлые дээшэлүүлхэ, арад зоной үмэнэ табигдаһан ажахын-политическэ зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэй өөһэдынгөө бүхы хүдэлмэриие нигта холбоотойгоор ябуулха уялгатай.

Коммунистическэ партиин ба Советскэ правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар манай Улан-Үдэ город доторшье культурно-гэгээрэлэй нилээд олохон эмхи зургаанууд байгуулагданхай.

Мүнөө город доторнай 3 театр, гүрэнэй филармони, 3 кинотеатр, 2 музей, 20 клуб ба культурын байшан, 75 библиотекэ, 114 улаан булан, 4 парк ба сад, 4 стадион болон культурно-гэгээрэлэй бусад эмхи зургаанууд хүдэлмэрилнэ.

Имагтал һүүлэй табанжэлэй туршада город доторхи библиотекэнүүд 108 мянган том шэнэ номуудтай болоһон, уншагшадайнь тоо хоёр дахин шахуу олошорһон байна.

2. КУЛЬТУРНО-ГЭГЭЭРЭЛЭЙ ЭМХИ ЗУРГААНУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИИН ИДЕЙНЭ ХЭМЖЭЭЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Идеологическа асуудалнуудаар партиин Центральна Комитедэй зааһан заабаринуудые хүтэлбэри болгон, партиин XIX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн город доторхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ талаар горьтойхон хүдэлмэри хэжэ байна. Городой ажалшадай дунда политико-хүмүүжүүлгын ехэхэн хүдэлмэри ябуулдаг культурын байшангууд, клубууд, библиотекэнүүд, улаан булангууд олон гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Тэдэнэй тоодо паровозо-вагонно заводой Культурын ордон (директорынь нүхэр Демин, уранһайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Хижняков, балетмейстер нүхэр Соколов), шэлэй механизированнэ заводой клуб (даагшань нүхэр Валеноров, уранһайханай талаар хүтэлбэрилэгшэ нүхэр Савин), мяханай-консервын комбинадай дэргэдэхи библиотекэ (даагшань нүхэр Ефимова) ба бусад оролсоно.

Паровозо-вагонно заводой Культурын ордон һүүлэй үедэ өөрынгөө хүдэлмэриие эли бодо һайжаруулаа. Эндэ драматическа, хоровой, хореографическа болон уранһайханай самодеятельностьдэ хамтадаа 14 кружогууд хүдэлмэрилнэ. Жэшээнь, драматическа кружогынь һаяшаг «Алтан бүргэдэй тэмдэг доро» гэһэн зүжэг амжалтатайгаар табиһан байна. Эндэхи уранһайханай самодеятельностьдэ хамтадаа 700 үлүүтэй хүн хабаадуулагданхай. Энэ хадаа 1951 ононойхитой сасуулбал 300 хүнөөр олошорһон байна. Энэ жэлдэ уранһайханай самодеятельностиин харалгада паровозо-вагонно заводой 10 цехүүдэй коллективүүд хабаадалсаа. Тэдэнэй олонхинь уранһайханай самодеятельностьдэ эгээл түрүүшынхеэ хабаадалсаһан байна. ПВЗ-гэй Культурын ордон дотор үнгэргэгдэһэн тус харалга болбол самодеятельностьдэ хабаадагшадай творческо ургалтые гэршэлэн харуулаа. Дуунай ба хатарай ансамбльда хабаадагшад Волго-Донской сюитые ехэ шадамараар гүйсэдхэһэн байна. Тус ордоной дэргэдэ саг үргэлжын лектори эмхидхэгдэжэ, ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй элдэб темэнүүдээр элидхэл, лекцинүүд уншагдана.

Культурын энэ ордон предприятиингаа хүдэлмэришэдтэй холбоо барисаа һайнтай, цехүүдтэхи улаан булангуудай хүдэлмэрилдэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлдэг.

Гэхэ зуура, город доторхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ горьтойхон дутагдалнууд үшөө бии гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Урдаа табигдаһан зорилгонуудаа культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай амжалтатайгаар дүүргэхын тулада тэдэнэй хүдэлмэриин идейнэ хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ шухала. Теэд энэ хэрэгтэ культурно-гэгээрэлэй зарим хүдэлмэрилэгшэд ёһотой анхарал хандуулдаггүй. Тэдэнэр элдэб «хэмжээ-ябуулганууды» үнгэргэбэшье, тэдэнэйнгээ идейнэ удхашанарые һонирходоггүй байха юм. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай гол зорилгонь юуб гэхэдэ, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэнь партийна организацинуудта бүхы хэмжээгээр туһалха зэргэтэй, гэбэшье, энэ зорилгоёо зарим нүхэд мартадаг байна.

Город доторхи зарим культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриин идейнэ хэмжээн доодо зэргэдэ байна гэжэ сэхэ тэмдэглэхэ ёһотойбди. Хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай, интеллигенциин культурна ургалтые бүри дээшэлүүлхэ хэрэгтэ политическэ, естественно-научна болон үйлэдбэриин темэнүүдээр удха һайнтайгаар үнгэргэгдэһэн лекцинүүд тон ехэ үүргэ дүүргэдэг. Гэбэшье, манай культурно-гэгээрэлэй олонхи эмхи зургаанууд «Научно-гэгээрэлэй пропаганда эмхидхэхэ тухай» партиин ЦК-гэй мэдээжэ тогтоолые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. «Үргэн ниитэ ажалшадай культурна хэмжээе саашадань дээшэлүүлхэ, культурагүй байһанай, хуушан ёһо заншалнуудай үлэгдэлнүүдые усадхалгада мүнөө үедэ естественно-научна эрдэм дэлгэрүүлхэ гээшэ тон ехэ удхашанартай» гэжэ тус тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Хүн зоной дунда естественно-научна эрдэмые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, научно-гэгээрэлэй пропагандада советскэ интеллигенциие үргэнөөр хабаадуулха гэжэ партийна, комсомольско ба профсоюзна организацинуудые, арадай гэгээрэлэй органуудые, культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые тус тогтоол соогоо партиин Центральна Комитет уялгалһан байна.

Теэд городой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд естественно-научна пропагандые тон хангалтагүйгөөр эрхилнэ гэжэ дүй дүршэл харуулна. Жэшээнь, Дээдэ-Березовкын хирпиисын заводой клубта (даагшань нүхэр Иванов) научно-гэгээрэлэй темээр хүдэлмэришэдтэ зорюулһан нэгэшье лекци 1953 ондо уншагдаагүй. Мүн эндэ ниитэ-политическэ, үйлэдбэриин темэнүүдээр лекцинүүд уншагданагүй, партиин XIX съездын, мүн тэрэшэлэн парти, правительствын шухала бусад шиидхэбэринүүд хангалтагүйгөөр тайлбарилагдана.

Серовой нэрэмжэтэ Культурын байшангай (даагшань нүхэр Поздеев), модоной заводой клубай (даагшань нүхэр Шепелев) хүдэлмэридэ мүн лэ иимэрхүү дутагдалнууд бии байна.

Мүнөө үедэ научно-гэгээрэлэй, естественно-атеистическэ пропагандые үргэнөөр ябуулаадшье юу хэхэб гэжэ һанадаг культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай зарим хүдэлмэрилэгшэд бии юм. Энэ тон алдуутай, айхабтар буруу һанал гээшэ. Хэрбээ ажалшадай дундахи хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һуладхаа хада хүн зоной ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүд, хуушанай ёһо заншалнууд хүнүүдэй һанал сэдьхэлдэ удаан саг соо оршожо байдаг гэжэ парти һургана.

Тиимэһээ манай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд ниитэ-политическэ, үйлэдбэриин, научно-гэгээрэлэй темэнүүдээр саг үргэлжэ лекцинүүдые эмхидхэжэ байха уялгатай.

Наукын, техникын, культурын туйлалтануудые ба стахановецуудай, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые тайлбарилан харуулһан элидхэл, лекцинүүд клуб, улаан булан бүхэндэ эмхидхэгдэжэ байха зэргэтэй.

3. УРАНҺАЙХАНАЙ САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИИЕ БҮХЫ ХЭМЖЭЭГЭЭР ХҮГЖӨӨХЭ ШУХАЛА

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин идейнэ хэмжээе дээшэлүүлхын тулада клубуудта, Культурын байшангуудта, улаан булангуудта уранһайханай самодеятельность эрхим һайнаар эмхидхэгдэхэ ёһотой.

Партиин горкомой бюрогой ба горсоведэй гүйсэдкомой шиидхэбэриин ёһоор город дотор самодеятельностиие хүгжөөхэ талаар горьтойхон хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Энээниие город доторхи предприятиинуудта һаяшаг үнгэргэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин харалгын дүнгүүд гэршэлнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ уранһайханай самодеятельностьдэ хүнүүд олоорово хабаадалсадаг болоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэшээнь, 1951 ондо үнгэргэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин харалгада 817 хүн хабаадалсаһан байгаа һаа, 1952 ондо — 2297 хүн, 1953 ондо—3225 хүн хабаадалсаа. Зарим предприятиинуудай, жэшээнь, паровозо-вагонно заводой, шэлэй заводой, мяханай комбинадай хүтэлбэрилэгшэд уранһайханай самодеятельностьдэ шадаал һаа олон хүнүүдые хабаадуулха гэжэ ехэ зүбөөр оролдодог.

Гэхэ зуура, клубуудай, улаан булангуудай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии байна. Уранһайханай самодеятельностиин харалгада хабаадалсажа шадаагүй клубууд, зарим предприятинуудай коллективүүд манда үшөө бии юм. Жэшээнь, «Механлидай», мелькомбинадай, Бурмонкоопсоюзай, хирпиисын заводой клубуудай уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд харалгада хабаадаагүй байха юм.

Бүхы клубуудта, улаан булангуудта самодеятельностиие үргэнөөр хүгжөөхэ шухала. Уранһайханай самодеятельностиин харалгада хабаадалсаһанай һүүлээр лэ кружогуудаа тараажархидаг ушар олон үзэгдэдэг. Энэ тон алдуутай ябадал гээшэ. Город доторхи предприяти, организаци бүхэндэ уранһайханай самодеятельностиин коллектив саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ, өөрынгөө мэргэжэл шадабариие хододоо дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

4. КЛУБУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИИЕ УЛАМ ҺОНИРХОЛТОЙ БОЛГОХО

Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхын тулада ниитэ-политическэ хүдэлмэриин бүхы формонуудые шадамараар хэрэглэхэ шухала. Клубуудта имагтал кинокартинануудые харуулдаг, заримдаа танцануудые эмхидхэдэг байха гээшэ тон буруу. Гэбэшье, мелькомбинадай, модоной заводой, Улан-Үдын хирпиисын заводой, «Механлидай» ба бусад зарим предприятинуудай клубууд эгээл иигэжэ хүдэлмэрилнэ.

Эдэ клубуудта элидхэл, лекцинүүд үнэндөө үнгэргэгдэнэгүй, тэдэнэй хүдэлмэриин түсэб табигдадаггүй, уранһайханай самодеятельностиин кружогууд эндэ эмхидхэгдэнэгүй, өөрынгөө хүдэлмэридэ эдэбхитэдые хабаадуулдаггүй.

Эдэ предприятинуудай профсоюзна организацинууд коллективүүдэйнгээ дунда идеологическа хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ ямаршье анхарал хандуулнагүй, клубудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхахын түлөө тэмсэнэгүй.

Клубууд хадаа түсэбэй ёһоор хүдэлмэрилхэ, элдэб темэнүүдээр лекци, элидхэлнүүдые үнгэргэхэ, уранһайханай самодеятельностиин концертнүүдые харуулжа байха, промышленностиин, транспортын, хэлхеэ холбооной түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлхэ, залуушуулай вечернүүдые эмхидхэхэ уялгатай.

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриин идейнэ хэмжээе дээшэлүүлхын тулада харуулан ойлгуулха агитациие һайнаар эмхидхэхэ шухала. Зарим клубууд, улаан булангууд, библиотекэнүүд харуулан ойлгуулха агитацияа: панно, стенд болон лозунгнуудаа саг үргэлжэ шэнэлжэ байдаг. Гэхэ зуура, харуулан ойлгуулха агитациие эмхидхэхэ хэрэгтэ ёһотой анхарал хандуулдаггүй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд үшөөл бии байна. Жэшээнь, мелькомбинадай клуб дотор лозунгнууд, плакатанууд оройдоо үгы юм. Теэд эндэхи партийна эхин организаци, заводской профсоюзна комитет эдэ дутагдалнуудтай эбсэжэ байһаар.

Город доторхи олонхи предприятинуудай улаан булангууд үнэндөө ямаршье хүдэлмэри хэнэгүй. Жэшээнь, ПВЗ-гэй паровозо-вагонно цехын улаан булан соо харуулан ойлгуулха агитаци оройдоо эмхидхэгдээгүй байха юм. Хүдэлмэришэдтэ зорюулагдаһан лекцинүүд, элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд эндэ тон үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ.

* * *

Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ эдэ бүхы дутагдалнууд юун дээрэһээ үзэгдэнэб гэхэдэ, идеологическа хүдэлмэриин энэ шухала участогта партийна, советскэ, профсоюзна ба комсомольско организацинууд ёһотой анхарал хандуулнагүй. Имагтал энэ ушарһаа культурно-гэгээрэлэй олохон эмхи зургаанууд түсэбгүйгөөр хүдэлмэрилнэ, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй урда шанга эрилтэ табигданагүй.

Город доторхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай бүхы хүдэлмэриие һайжаруулха тодорхой хэмжээнүүд партиин горкомой һаяхан үнгэргэгдэһэн пленумэй шиидхэбэри дотор хараалагдаһан байна. Энэ шиидхэбэриие хүтэлбэри болгон, ойрын үедэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие идейнэшье, эмхидхэлэйшье талаар эрид һайжаруулха, КПСС-эй XIX съездын шиидхэбэринүүдые, «СССР-тэхи социализмын экономическа проблемэнүүд» гэжэ И. В. Сталинай сэсэн мэргэн зохёолые, съездын түгэсхэлэй заседани дээрэ тэрэнэй хэлэһэн түүхэтэ үгые гүнзэгыгөөр тайлбарилха ёһотойбди. Бүхы клубуудта, Культурын байшангуудта, библиотекэнүүдтэ, улаан булангуудта лекци, элидхэлнүүдые саг үргэлжэ эмхидхэхэ, харуулан ойлгуулха агитацияа хододоо шэнэлжэ байха шухала.

Д. Жалсабон, КПСС-эй Улан-Удын горкомой секретарь.

Алтайска хизаар. Урда-Сибириин магистралиин барилгашад Кулундаһаа Барнаул хүрэтэр участок дээрэ гол замые табижа дүүргэбэ. Майн 24-дэ энэ замаар түрүүшын поезд ябажа үнгэрбэ. Ребриха станци дээрэ барилгашадай митинг болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгын начальник Б. И. Педбай лентэ хайшалан таһалжа, түрүүшын поезд Кулунда станциһаа гараба.

ТАСС-эй фотохронико.

Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ

Модо урадхуулгын Курбын конторын Дээдэ-Курбын участогайхид модо уһанда табижа, энэ хүдэлмэриие эмхитэй һайнаар, богонихон болзор соо дүүргэхын түлөө оролдоно. Тиигэбэшье Дээдэ-Курбын конторын хүтэлбэрилэгшэд нүхэд Афанасьев ба Борхоноев гэгшэд бии байгаа арга боломжонуудаа үшөө гүйсэд ашаглажа шадаагүй.

Модые уһанда табижа эхилһээр нилээд удаан саг үнгэрөө. Теэд, мүнөө эндэ 40 шахуу мянган кубометр модон уһанда үшөө табигдаагүй, Курба голой эрьедэ хэбтэжэ байна.

Модо урадхуулгын үдэр бүриин график эндэ дүүргэгдэнэгүй. Хэрбээ графигай ёһоор модо урадхуулгын һүүлынь июниин 1-дэ Бэлшэрэй мастерска участогта хүрэжэ ерэхэ байгаа һаа, июниин 10-най байдалаар Бэлшэртэ үшөө 20 километр хүрөөгүй ябана.

Партийна организациин секретарь нүхэр Борхоноев модо урадхуулагшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри тон һулаар эмхидхэнэ. Сезоной эхилхэһээ хойшо мастерска участогуудта ба пикедүүдтэ лекци ба элидхэл тон үсөөнөөр үнгэргэгдэнэ.

Участогууд дээрэ ханын газетэ ба «дайшалхы хуудаһанууд» гаргагданагүй. Мүн харуулан ойлгуулха агитаци, фотомонтажууд эмхидхэгдэнэгүй.

Дээдэ-Курбын участогта һайнаар хүдэлмэрилдэг хүдэлмэришэд олон бии. Жэшээлхэдэ, нүхэр Жеребцовой хүтэлбэрилдэг мастерска участогай хүдэлмэришэд үдэрэйнгөө нормые 200—210 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Теэд Курбын конторын хүтэлбэрилэгшэд, партийна болон профсоюзна организацинууд түрүүшүүлэй дүй дүршэлые бүхы участогуудта нэбтэрүүлхын түлөө оролдоногүй.

Курбын модо урадхуулгын конторын коллектив эдэ бүхы дутагдалнуудаа усадхажа, модо урадхуулгые саг болзор соонь дүүргэхын түлөө оролдохо зорилготой.

П. Содбоев.

Пар хахалалгые унжагайруулна

Закаменай аймагай колхозууд ороохото культурануудай тарилгые агротехническэ болзор соонь дүүргэһэн байгаа. Теэд пар хахалалгаяа яахадаа мүнөө болотор дүүргэнгүй, унжагайруулжа байнаб?

Пар хахалалгые хараалагдаһан болзор соонь дүүргэбэл, ерэхэ жэлдэ ороохото культурануудай үндэр ургаса хуряагдаха гэжэ хэндэшье мэдээжэ. Теэд Закаменай МТС-эй тракторна бригаданууд үшөө хангалтагүйгөөр ажаллана гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, «Боевик», Молотовой, Маленковой, Ждановай нэрэмжэтэ болон бусад зарим колхозуудай полинууд дээрэ тракторна бригаданууд мүртэйгөөр хүдэлмэрилнэгүй, тракторнуудынь миин шахуу хэбтэнэ.

Жэшээнь, «Боевик» колхозой поли дээрэ № 6 тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Г. Тугаринов) ажалладаг. Теэд энэ бригада хабарай тарилгын үедэ тэсэшэгүй муугаар хүдэлмэрилөө. Мүнөө 3 тракторынь 10 гаран хоногто юушье хээгүй, эбдэрхэй хэбтэнэ. Ушар нимэһээ тус колхоздо июниин 5-най байдалаар нэгэшье гектар пар хахалагдаагүй байһаар.

Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Хандажапов иигэжэ хөөрэнэ: — Бидэ 215 гектар пар хахалха түсэбтэйбди. Хэрбээ 3 трактор пар хахалжа ороо һаа, олоншье хоног хэрэггүй. Тракторнуудай эбдэрэнгүй ажаллажа байгаа һаа, мүнөө пар хахалалгаяа дүүргэһэн байха һэмди. Энэ тракторна бригадада найдаад, морин плугуудые мүнөө болотор табяагүйбди, теэд табихашье аргамнай байгаагүй. Мүнөө болоод байхада, яахаяашье мэдэхэеэ болёод байнабди. МТС-эй директор нүхэр Тюменцев ябахадаа тракторнууд үглөө мүнөө хүдэлмэрилжэ эхилхэеэ байна гэжэ хэлээд лэ бусадаг. Теэд нилээд удаан саг үнгэржэл байна, тракторнууд эбдэрхэй зандаа хэбтэнэ.

Енгорбойн сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 296 гектар пар хахалха байһанаа июниин 5 болотор оройдоо 3 гектар хахалаа. Колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Шагдуров ойрын үдэрнүүдтэ пар хахалалгада 8 плуг табижа, эрид хубилалта хэхэб гэжэ хөөрэнэ.

Хэрбээ арба гаран плуг болгожо, плугшадайнгаа дунда социалистическэ мүрысөө эмхидхэн, тэдэнэй хүдэлмэриие хинан шалгажа, пар хахалалгые эрид түргэдхөөгүй һаа, үбһэ хуряалга болотор пар хахалха түсэбөө тус колхозой дүүргэхэнь бэрхэтэй. Юуб гэхэдэ, энэ колхоздо нэгэшье трактор хүдэлмэрилдэггүй юм.

Пар хахалалга бусадшье колхозуудта муугаар ябуулагдана. Жэшээнь, Хужарай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 283 га пар хахалха байһанаа, июниин 5 болотор оройдоо 60 га, «Коммунизм»—148 гектарай орондо 50 га, Енгорбойн сомоной «Сталинай зам» 107 гектарай орондо 36 га хахалһан байха юм. Эдэ колхозуудта тракторна бригаданууд хүдэлдэггүй. Теэд тон үсөөхэн морин плугууд пар хахалалгада табигданхай. Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо Закаменай МТС-эй нүхэр М. Жаркойн хүтэлбэрилдэг тракторна бригада ажаллана. Энэ бригадын 3 трактор элдэб техническэ шалтагаанһаа боложо һайнаар хүдэлмэрилнэгүй. Һүүлэй үедэ бүри юушье хэхэеэ болёо. Энэ колхоз 256 га пар хахалха байһанаа оройдоо 25 гектар хахалаа.

Ушар нимэһээ Закаменай аймагай колхозуудай пар хахалха түсэбөө дүүргэхэнь бэрхэтэй болоод байна. Июниин 5 болотор хамта 3434 гектар пар хахалхын орондо 1788 гектар пар хахалагдаа. Теэд Закаменай МТС-эй директор нүхэр Тюменцев, Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй управлениин начальник нүхэр Кудрявцева гэгшэдэй, мүн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа амар һуухань гайхалтай.

Д. Доржиев, манай корреспондент.

Набшаһата тэжээл ехээр бэлэдхэхэ

Ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын тула нэн түрүүн адуу малаа түхэреэн жэл соо бардам хүрэхэ тэжээлээр хангаха хэрэгтэй. Үнгэрэгшэ жэлдэ үзэгдэһэн алдуунуудһаа һургаал абажа, дутагдалнуудаа дахин дабтахагүйн тула арга боломжонуудаа хүсэд хэрэглэжэ, бүхы хүсэ шадалаа тэжээл бэлэдхэлгэдэ элсүүлхэ, адуу малаа тэжээлээр хүсэд хангаха шухала. Мүнөө жэл эртээр дулааржа, ногооной гарасань яһала һайн байгаа.

Тэжээлэй дутамагһаа боложо, энэ хабартаа Ахын аймагай Орлигой сомоной «КИМ» ба «Улаан Шарэа» колхозуудта олон мал хоролтодо ороһон байна. Мүн бусадшье колхозууд тус бүридөө 10—15 мал, илангаяа залуу мал гарзалуулһан байна.

Мүнөө набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба силос дараха хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байха ёһотой аад, харин үшөө эхилэгдээдүй байһаар. Аймагай колхозуудта набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ арга боломжонууд бии байна. «Улаан Шулуута» ба «Улаан Аха» колхозуудай газар бэшэ колхозуудайхида орходоо эртээр дулаасадаг, эндэ модоной намаа июниин 10-даар хүсэдэг. Тиимэһээ эндэ набшаһата тэжээл бэлэдхэжэ ба силос даража эхилхээр болоо. Теэд «Улаан Шулуута» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Д. Цыренов, «Улаан Аха» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Д. Хаптагаев гэгшэд набшаһата тэжээл бэлэдхэлгэдэ мүнөө хүрэтэр колхозникуудаа элсүүлээгүй. Силос даралгын түсэб огто табигдаагүй, силосэй хуушан нүхэнүүд заһагдажа ба хатаагдажа, зосоонь дезинфекци үшөө хэгдээгүй байһаар.

Гэхэ зуура, эдэ колхозууд набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба силос дараха хүдэлмэриие ногооной ургажа хүсэһэн хойно, үбһэндэ орохо дээрээ эхилдэг зантай. Силос хэхэдээ хайша хэрэг минил нүхэ малтаад лэ хэжэрхидэг байна. Теэд тэрэнь намартаа хура бороондо үжэдэг, малай эдихын аргагүй болошодог.

Аймагай олонхи колхозууд силосно тэжээл багаар хэрэглэдэг, тэрэниие муу шанартайгаар хэдэг. «Улаан малшан» колхозой (түрүүлэгшэнь нүхэр Б. Никифоров) малнууд мүнөө хүрэтэр сабшалан дээрээ бэлшэжэ ябаһаар, Баран Нюрган гэжэ зунай бэлшээридэ нэгэшье малшан нүүжэ гараагүй байна. Гадна, сабшалан хоройлхо хүдэлмэриие тон орой эхилээ.

Мүнөө колхоз бүхэн набшаһата тэжээл бэлэдхэхэ ба силос дараха арга боломжонуудаа дүүрэнээр хэрэглэжэ, эдэ хүдэлмэринүүдтэ бүхы колхозникуудые хабаадуулха ёһотой.

Мүнөө жэлдэ адуу малдаа бардам хүрэхэ элбэг дэлбэг тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ колхоз бүхэнэй нангин уялга болоно.

Д. Саянский.

Наукануудай кандидат Александра Тантятова

Зунай сэлмэг үглөөгүүр. Үшөө хүсэд нойрһоо һэреэдүй уужам Байгалай сэнхир хүхэ уһанай нюргые үглөөнэй наран нэгэ жэгдээр шарана. Эгээл энэ үедэ загаһашадай онгосо эрьеһээ холодон далай руу шэглэнэ. Онгосын хушуунда һууһан залуухан эхэнэрэй ялагар хара үһые нэрюухэн һэбшээн үлеэнэ...

Онгосодо һуужа ябаашад Александра Николаевна Тантятовагай омог дорюун шарайе харахадаа, энэ эхэнэр Байгалай һайханиие һайхашаана хэбэртэй гэжэ дособого таанад. Филологическа наукануудай кандидат Александра Тантятова Бага Дулай гэжэ түрэл тосхондоо амаралтаяа үнгэргэхэ зуураа, өөрынгөө нютагайхидтай иигэжэ үглөө бүри далайда гаралсана. Загаһашад далайда гарахадаа залуу эрдэмтые ехэ дуратайгаар абалсадаг, тэрээгээрээ омогорходог юм. Юуб гэхэдэ, энэ эхэнэрэй үшөө бишыхан басагай байхадаа энээгээр гүйжэ ябахыень эдэнэрэй олонхинь һанана. «Александра ехэ хүн болоо гэбэшье, тэрэ ехэрхэнэгүй, аха хүниие хүндэлнэ, нютагайхидтаа халуунаар дурлана. Энэ эхэнэр манай арадай үнэн басаган гээшэ», —гэжэ эдэнэр өөһэд хоорондоо хэлсэдэг.

Александра Тантятова манай республикын тогтоһон түрүүшын жэлнүүдтэ түрэһэн юм. Бурят эхэнэрэй хүшэр хүндэ байдалые тэрэ нюдөөрөө хараагүй байһан туладаа, гансал эхынгээ хөөрөөнһөө ба республикын уранзохёолшодой номуудһаа мэдэдэг.

Мүнөө эхэнэрнүүд Сталинска конституциин наран доро бүхы эрхээ эдлэжэ, зол жаргалтай ажаһууна. Эрдэмтын зэргэ олоһон Александра Тантятова бурят эхэнэрнүүдэй зол жаргалтайгаар ажаһуужа байһанай эли тодо нэгэ жэшээнь болоно.

Тэрэ хадаа хүдөөгэй дунда һургуулида һуража байхадаа спортдо дурладаг, уранһайханай самодеятельностиин кружогто хабаададаг байгаа.

Тантятова багша болохые үнинэй хүсэдэг тула, арбадахи класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр Бурят-Монголой педагогическа институтда ороо һэн. Залуу студенткэ институдай дэргэдэхи научна кружогто эдэбхитэйгээр хабаадаха зуураа, түрэл бурят-монгол литературын проблемэнүүдые шиидхэхэ гэжэ ехэтэ хүсэбэ. Бурят-монголой литературада үндэһэ һуури табигша Хоца Намсараевай творчество залуу басаганай дурые татаа һэн.

Хоца Намсараевай зохёолнуудые гүнзэгыгөөр шудалалга, өөртэйнь хөөрэлдэлгэ—эдэ бүгэдэ хадаа диссертаци хамгаалха хэрэгэйнь үндэһэ һуури боложо үгэһэн байгаа. Нүхэр Тантятова В. И. Лёнинэй нэрэмжэтэ Московско педагогическа институдай дэргэдэхи аспирантурада орожо, гурбан жэлэй турша соо һураха зуураа, мэдээжэ болоһон литературоведүүдэй хүтэлбэри доро бурят-монгол литературада үндэһэ һуури табигшын творчествые шудалжа үргэлжэлөө һэн. Аспирантурада шэнжэлхы хүдэлмэри хэхэ зуураа, тэрэ хадаа ород ба советскэ литературатай һайса танилсаба.

Александра Николаевна Тантятова бурят-монголой литературые ба тэрээнэй үндэһэ һуури табигшын творчествые гүнзэгыгөөр шудалһанайнгаа эсэстэ 1951 ондо диссертаци бэшэжэ, филологическа наукануудай кандидат гэһэн нэрэзэргэтэй болоһон байна.

А. Н. Тантятова мүнөө Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой педагогическа институдта ородой литературын кафедрада ахалагша багшаар хүдэлмэрилхэ зуураа, научна хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр. Тэрэ хадаа Хоца Намсараевай ажабайдал ба творчество тухайда монографи бэшэжэ байхаһаа гадна, бурят-монгол һургуулинуудай 9—10 классуудта үзэхэ литература зохёохо талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ байна.

Р. Сокунова.

Июниин 5-hаа июлиин 5 болотор—барилгын hара

Малай байранууд тухай дахяад бэшэнэбди

Колхозуудай ниитын малые дулаан байраар хангалга хадаа малые хүгжөөхэ хэрэгтэ ба тэрэнэй ашаг үгэлые дээшэлүүлхэ талада ехэ удхашанартай. Тиимэhээ малай эрхэ үбэлжэлгые hайруулхын тула, уужам дулаан байраар дүүргэн хангаха тон шухала.

Мухаршэбэрэй аймагай колхозуудай малай байраар ехэ дутамаг. Колхозуудай малай тоо жэл эрхэ олон хэдэн мянган толгойгоор олошорно. Малай үдэхэтэй хамта, шэнэ байранууд олошоруулагдаха ёhотой аад, энэ талаар өөдтэй хэргэ хэгдэнэгүй. Олонхи колхозуудай мал хуушан, муу байрануудта үбэлжэдэг. Тэрэ мурэ уйтан, хүйтэн байдаг. Тэрээнэй шалтагаалжа, мал турана, гарза болоно.

Урда жэлнүүдтэ зоотехническэ барилганудай түсэб дүүргэгдэдэггүй байгаа. Нёдондо энэ хүдэлмэри гол 20 шахуу процент дүүргэгдэн байха юм. Энэ алдуу мүнөө жэлдэ дахинаа дабтагдахын түйлэ хүрөөд байна.

Аймагай колхозууд барилгын модо бэлэдхэлэй түсэбые мүнөө 50,8 процент, шэрэлгын—22,5 процент дүүргэбэ. Түсэбэй ёhоор 2070 кубометр модо хюрөөдэгдэхэ байгаа hаа, мүнөө оройдоо 1238 кубометр хюрөөдэгдөө. Гадна, 90 мянган хэhэг хирпиисэ бэлэдхэгдэхэ байгаа. Теэд оройдоо 26 мянган бэлэдхэгдэбэ. Иимэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри мүнөө жэлэй барилгые hаатуулха бэрхэтэй болоод байна. Иимэ байдал юун дээрэhээ болоо гэхэдэ, олонхи колхозуудта барилгашадай бригаданууд эмхидхэгдээгүй, барилгын материал бэлэдхэгдээгүй байнаар. Жэлэй эхинhээ хойшо зоотехническэ барилга тухай асуудал аймагай, МТС-эй, колхозуудай суглаануудаар оло дахин хэлэгдээ. Харин зарим колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ анхарал багатайгаар, дужэр хашангаар хандана. Абтаhан шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэл ябуулнагүй.

Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ, «Путь Ленина», Зандинай сомоной Калининай, Кировэй нэрэмжэтэ, «Комсомол», Октябриин сомоной «Путь Ленина», Суулгын сомоной Андреевэй нэрэмжэтэ колхозууд малай байрануудые барилгада нэгэшье хүниие табяагүй. Эдэ колхозуудай түсэбэй ёhоор барилгын модо хүсэд бэлэдхэгдээгүй байна. Нүхэр Бармитов түрүүлэгшэтэй Молотовой нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 900 кубометр модо бэлэдхэжэ, үхэрэй, хониной, шубуунай нэжээд байрануудые бариха түсэбтэй байhан аад, 400 гаран кубометр модо бэлэдхэжэ, тэрэнэйнгээ 230 кубометрыень шэрэбэ. Тиигэжэ барилга эхилхэ тухай hанаалhашьегүй байнаар.

Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд барилга хэхэ тушаа анхарал хандуулнагүй. Энэ колхоз 900 кубометрын оронда 300 кубометр модо бэлэдхээд, тэрэнэйнгээ миил 14 кубометрыень шэрэбэ. Үхэрэй, шубуунай байрануудые нэгээр бариhан, мүн үнгэрэгшэ жэлдэ эхилэгдэhэн хониной нэгэ байрын барилга үргэлжэлүүлэгдэнэгүй байгаа. Теэд мүнөө хүрэтэр барилгашадай бригада эмхидхэгдээгүй, барилгын хүдэлмэри хэгдэжэ эхилэгдээгүй байнаар.

Тэрэшэлэн «Комсомол» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Дашиев) нэгэшье кубометр модо бэлэдхээгүй, барилга хэхэ тухайда hанаалаашьегүй байха юм.

Дурсагдаhан бүхы колхозууд хүдэлмэришэдэй дутамагые урдаа барьяад, энэ хүдэлмэриие хойшо таталха гэхэ гү, али ниитын малажал хүгжөөхэ хэрэгтэ оролдолго багатайгаар хандана.

Эдэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд барилгын хүдэлмэринүүдые таhалдуулжа байhанайнгаа түлөө аймкомой бюро болон аймгүйсэдкомой заседаниинууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэhэн болобошье, ямаршье хубилалта гарганагүй. Гадна, барилгын график колхоз бүхэндэ үгтэhэн байгаа. Тиинэд тиитэр эдэ колхозууд барилгые графигай ёhоор ябуулха тухай ямаршье хэмжээ абанагүй.

Зоотехническэ барилгын асуудалда дурсагдаhан колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд иимэр хандадагаинь гэмээр мал олоор гарзална, ашаг шэмэнь доошолно.

Тус аймагай Соведэй гүйсэдкөм ба тэрэнэй хүдөөгэй болон колхозой барилгын таhаг колхозно ниитын малда зоотехническэ барилгануудай таhалдуулагдажа байhан энэ барилгануудтай эбсэнэ, зоотехническэ барилгын түсэб дүүргэхэ тушаа шанга хэмжээ абанагүй.

Н. Цыбенов, манай корреспондент.

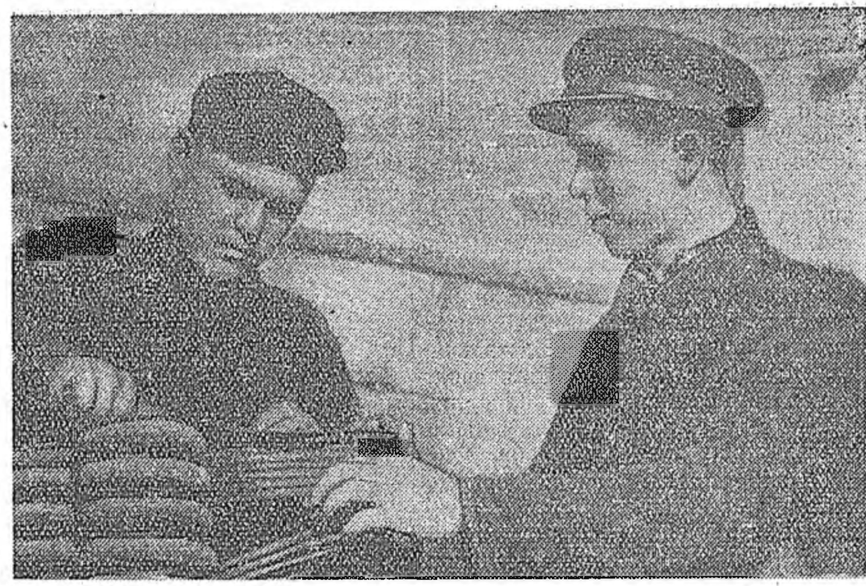

Улан-Удын вагонно депогой слесарьнууд Валерий Ячин ба Виктор Борков гэгшэд республикынгаа 30 жэлэй ойн хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, үдэрэйнгөө нормые 200 улуутэй процент дүүргэдэг байгаа.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. Ячин (баруун гарhаа), В. Борков гэгшэд байна.

З. Веснинагай фото.

Түрүү коллективэй эршэтэ ажал

Ториин аймагай промкомбинадай коллектив (директорынь нүхэр Кузнецов) энэ жэлэй табан hарын туршада муу бэшээр ажаллажа, валовой продукци гаргаха түсэбөө 103 процент дүүргэhэн байгаа.

Цехүүдэй хоорондо дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ извёстко галдадаг бригада (бригадирынь нүхэр Зиновей Пронищев) түрүүлжэ, валовой продукци гаргаха түсэбөө hара бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Энэ бригадын түрүүшүүл нүхэд Савельев, Сабсаев, Бальчугов гэгшэд үнэн сэхээр ажаллажа, комбинадай түрүү хүнүүд болонхой.

Тиихэдэ сабхи оёлгын цех (цехые даагша нүхэр М. Филиппова) үйлэдбэрийнгөө түсэбые мүн лэ холо үлүүлэн дүүргэhэн байха юм. Сабхишад нүхэд Ершов, Тугаринов, Красиков болон бусад үдэрэйнгөө даалгабариие hайн шанартайгаар, 150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

Комбинадай коллектив табан hарынгаа үйлэдбэриин дүнгүүдые гаргажа, алдуу дутуунуудаа элирүүлбэ. Тиигээд хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргэжэ, түсэбhөө гадуур арба гаран мянган түхэригэй валовой продукци гаргаха гэжэ шиидэбэ.

Абаhан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө тэмсэн, тус коллектив мүнөө үйлэдбэриин үндэр амжалтануудые түйлажа байна. Цех бүхэн гаргаhан продукциингаа өөрын үные химдаруулха, шанарыень эрид hайжаруулха, түүхэй эд болон материалнуудые арьбалха гэжэ оролдоно.

—Дээшэлүүлжэ абаhан социалистическэ уялгаяа манай комбинадай коллективэй дүүргэхэнь лабтай. Юуб гэхэдэ, мүнөө цех бүхэн үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, даалгабаринуудаа үдэрhөө үдэртэ үлүүлэн дүүргэнэ, гаргаhан продукциингаа шанар hайжаруулна, — гэжэ комбинадай директор нүхэр Кузнецов мэдүүлнэ.

Д. Дугаржапов.

Зунай үедэ загаhа барилга эхилбэ

Байгалай загаhашад зунай үедэ загаhа барижа эхилбэ. Үйдэр хада хабсагайгаар хүреэлэгдэhэн, Байгал далайн үзэсхэлэн hайхан эрьеэр моторно онгосонуудай ябаха абяан, загаhашадай хүхюу энеэдэн дахяад сууряатаба. Загаhа барилгын хэдэн арбаад бригаданууд далайда оробо.

Хойто-Байгалай аймагай Ленинэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудай загаhа барилгын бригаданууд баранhаа урид, эмхитэйгээр энэ хүдэлмэриие захалаа. Нижне-Ангарска загаhанай заводто түрүүшын загаhан тушаагдажа, бүйлүүлагдажа захалба. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Бергель гэгшын бригада түрүүшын хоёр үдэрэй туршада 200 пүүд загаhа тушаагаа.

hалхи шуургатай байбашье hаань, Кабанскын аймагай загаhашад далайhаа баян олзотой бусана. Тэдэнэр агнууриин түрүүшын үдэр даалгабаряа 300—400 процент дүүргэhэн байна. Жэшээлхэдэ, «Байкал» колхозой нүхэр Буторинай бригада түрүүшын үдэр 35 пүүд, Кабанскын загаhанай заводой нүхэр Коневой бригада 50 пүүд загаhа тушааhан байна.

Шуурга hалхинда таhардаггүй, далайн долгилжо захалхада өөртонь шэнгэшэдэг губшуурнуудые табиха хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Энэ жэлдэ нёдондо жэлэйхидэ орходоо иимэ губшуур бүри олоор табигдаха юм.

И. Артюнин.

Студентнэрэй политехническэ hуралсал

Бурят-Монголой педагогическа институтда политехническэ hуралсал бэелүүлхэ тухай научно-теоретическэ конференци байгша оной март hарада болоhон юм. Институтда политехническэ hуралсалые саашадань бэелүүлхэ тухай асуудал тус конференци дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, тэрэ асуудал тушаа дэлгэрэнгы шиидхэбэри абтаhан байгаа.

Конференци дээрэ абтаhан шиидхэбэринүүд мүнөө бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байна.

Биологиин кафедра сэсэгүүдэй үбэл зунгүй hалбаржа байха теплицэ баряа, тэрээн соо студентнэр ямаршье сагта туршалга хэхэ арга боломжотой болоо.

Студентнэр политехническэ hуралсалаа гансашье институтдаа хизаарладаг бэшэ, харин республикын нуурнуудта ошожо, элдэб түрэлэй загаhа шэнжэлдэг ба хүдөөгэй полинуудта гаража практическа занятинуудые үнгэргэдэг юм.

Студентнэр зунай үедэ полинуудта гаража практикаа үнгэргэхэнь.

Б. Батоев.

Туhаламжа хэрэгтэй

(Редакцида ерэhэн бэшэг)

Манай колхоздо энэ хабар уранhайханай самодеятельностиин кружок эмхидхэгдэhэн байна. Энэ кружок 30 хүнhөө бүридэнхэй.

Кружогто хабаадагшад республикынгаа 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан концерт колхозойнгоо ажалшадта харуулhан байна. Колхознигууд манай кружогой табиhан концертые ехэ hонирхон hайшаана.

Гэхэ зуура, уранhайханай самодеятельностиин кружогто бодото туhаламжа хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, тус кружогто шухала хэрэгтэй хуур, лимбэ гэхэ мэтэ национальна инструментнүүд аймагай ба городой магазинуудта үгы байдаг. Иимэ инструментнүүд Улан-Удэ городтошье, хүдөөдэшье хэгдэнэгүй. Тиимэhээ бидэнэр хүгжэмэй инструментнүүдые өөhэдөө хэжэ наадаха баатай болонобди.

Уранhайханай самодеятельностиин кружогой репертуарые үргэдхэхэ гэхэдэ хүнэй сэдьхэл хүдэлгэмэ, ирагуу hайхан аялганууд, удха түгэс уран хурса шүлэгүүд бурят хэлэн дээрэ үсөөн. Илангаяа залуушуулай олониитын дуунууд үгы. Тиимэhээ манай кружогой репертуарта ехэнхидээ хуушарhан дуунууд оролсоно. Зол жаргалта байдал тухай, инаг дуран тухай шэнэ hонин дуунууд угаа хомор.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые эрхилхэ управлени, республикын уран зохёолшодой ба композиторнуудай союзууд залуушуулай эрилтые хараадаа абаха бээ гэжэ найданабди.

В. Баторов, Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой самодеятельностиин кружогые хүтэлбэрилэгшэ.

Биратай хубилалта болоногүй

КУДАРА-СОМОН. (Телефоноор тааба). Мүнөө республика дотор гэрэгдэжэ байгаа барилгын hарада Кударын аймагай зарим түрүү колхозууд эдэбхитэйгээр оролсоод, малай байрануудай барилгые түргэн ябуулжа байна. Жэшээлхэдэ, «Путь Октября» колхоздо 32 хүнhөө бүридэhэн барилгын бригада эмхидхэгдээд, мүнөө эбэртэ бодо малай, малай байха 2 шэнэ байра баринаа байна. Эдэ барилганууд июлиин 5 болотор дүүргэгдэхэ харагдана. Барилгын бригадада 12 дархашуул, 16 мори тэргэ хүдэлмэрилнэ. Энэ бригадые дурьшэл ехэтэй бригадир Яковлев хүтэлбэрилдэг. Колхоз өөртөө пилорамтай тула барилгада хэрэглэгдэхэ хюрөөдэгдэhэн материалаар дутамаггүй болоно.

Мүн Молотовой нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригада муу бэшээр хүдэлмэрилнэ. Энэ бригада мүнөө электростанци барижа байна. Тэдэнэр hаяар малай байрануудые барилгада шиидэжэ орохонь. Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо малай байрануудые барилга мүн лэ муу бэшээр ябуулагдана.

Гэхэ зуура, аймагай олонхи колхозуудта малай байрануудые барилга тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байна. Илангаяа Сталинай, XIX партсъездын, Хрущевой нэрэмжэтэ, «Заря», «Баян булаг», «Путь социализма» колхозууд малай байрануудые бариха түсэбтэй холо дүүргээгүй. Теэд эдэ колхозуудта мүнөөшье өөдтэй юумэ хэгдэнэгүй. Эмхидхэгдээ нэрэтэй болохон бригаданууд тон үсөөн хүдэлмэришэтэй, 8—12 хүн хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө үнгэрэгдэжэ байгаа барилгын hара соо аймагай колхозуудта 2550 толгой адуу малай байха зоотехническэ 14 шэнэ байранууд, тахяагай нэгэ байра баригдаха ёhотой. Энэнэй тулада 3500 кубометр барилгын модо, 1500 кубометр хюрөөдэгдэhэн материал, 500 кубометр барилгын шулуун, 90 мянган хирпиисэ бэлэдхэгдэхэ зэргэтэй.

Барилгын hарын эхилhээр 10-аад хоног үнгэрбэ. Теэд аймагай олонхи колхозуудта малай байрануудые бариха талаар хубилалта үшөө болоодүй.

И. Полякова.

Малай байраар дутамагшье hаа...

Прибайкальска аймаг соо «Путь Ленина» колхоз малажалаар томоон колхозуудай нэгэн юм. Теэд үе колхозой ниитын мал типовой байн байрануудаар ехэ дутамаг. Мүнөө барилгын hарын эхилхэдэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр В. Добынин «барилгын бригада эмхидхээд, малай типовой байрануудые барилгада шиидэжэ оробобди» гэжэ дээдэ органуудта мэдээсэhэн байгаа. Теэд үнэн дээрээ эндэ үшөө үнгэрэгшэ жэлдэ баригдажа эхилэгдэhэн хониной байрые барилгада 3—4 хүн хүдэлмэрилөө нэрэтэй болоно. Тэдэнэй бүтээhэн ажалшье гэжэ харагданагүй.

Стахановскэ hара үедэ тус колхоз хэдэн шэнэ байрануудые бариха түсэбтэй. Теэд эндэ ямаршье хубилалта болоогүй, барилгын hара ябажа байна гэжэ тэдэнэр хүсэд мэдэнэшьегүй.

Г. Ильин.

Эфиопи Эритрея хоёрой федераци гээшэ юуб?

«Бурят-Монголой үнэн» газетые уншагша Г. Ж. Будажапов (Иволгын аймагай «Коминтерн» колхоз) Эфиопи Эритрея хоёрой федераци гээшэ юуб? — гэhэн асуудалтайгаар хандаhан байгаа. Энээндэ харюу болгожо нүхэр Павловай статья доро тунхаглагдаба.

Нэгэдэмэл нацануудай организациин Генеральна Ассамблейн табадахи сессиин шиидхэбэриин ёhоор байгуулагдаhан Эфиопиин болон Эритрейн Федераци гэжэ нэрэтэй энэ гүрэн дэлхэйн политическэ карта дээрэ үнгэрэгшэ оной сентябрь hара соо бии болоо hэн. Энэ федераци хадаа урдань Италиин колонинууд байhан Эритрея болон Эфиопиие (Абиссини) нэгэдүүлжэ, эфиопско негусэй мэдэл доро байхын дээдэ зэргэтэйгээр байгуулагдаа hэн.

Эфиопи гээшэ 16,7 миллион хүн зонтой 1 миллион 240 мянган квадратна километр территори эзэлнэ. Эритрея хадаа Дахлак гэжэ арал оруулхада нэгэ миллион 86 мянган хүн зонтой 119 мянган квадратна километр территоритой юм.

Эфиопиин газар дайдань малтамалнуудаар баялиг юм. Тэдэнь мүнөө хүсэд шэнжэлэгдээгүй байгаашье hаань, тэндэ алтанай, платинын, түмэрэй рудагай, шулуун нүүрhанай, нүүрhэнэй, зэдэй, селитрын промышленна запасууд олдоод байна. Мүн нефтьшье малтажа абаха газар бии гэжэ тухайлагдана. Эфиопидо хүдөө ажахые хүгжөөхэ арга боломжонууд яhала ехэ бии. Абиссиниин уула тойрон болон бусад районуудай үрэжэлтэй бүхы газар, шииг нойто ехэтэй, уаа элбэгтэй, таатай hайн сагай уларилтай байhан дээрэhээ жэлдээ хоёр гурба дахин ургаса хуряажа абаха аргатай байха юм. Орон доторoo хлопок, сахарай тростник, шэниисэ, ячмень, сорго, амтатай ортаабха, бобово болон тоhото культуранууды үргүүлнэ. Баhа кофейнэ болон тамхинай плантацинууд бии. Хүдөө ажахын гол шухала hалбаринь малажал болоно.

Эфиопиин болон Эритрейн тон шэнэ үеын түүхэнь бүхыдөө империализмын хүгжэлтын түүхэтэй, колониальна империнүүдые байгуулхын түлөө, түүхэй эд абаха газарнуудые болон худалдаанай рынокгүүдые шэнээр хубаажа абахын түлөө тэмсэлэй түүхэтэй тон нигтаар холбогдонхой.

1869 ондо Суэцкэ каналай барилгын дүүрэhэнэй hүүлээр Италиин судоходно компанинуудай нэгэниинь тэндэхи нютагай султанhаа Ассаб гэжэ портын территориие худалдажа абаhан байгаа. Тийхэдээ тэндэ суднануудые хангахын тулада нүүрhэнэй склад болон мүнөө сагай гавань түхеэрхэ гэhэн шалтаг барьяад тиимэ наймаа хэhэн байха юм. Тэрэнэй hүүлээр хэдэн жэл болоод байхада энэ нилээд үргэдхэгдэhэн Ассабска «нүүрhэнэй станциин» территориие итальянска правительство дам худалдан абаад, Италиин колони гээшэ гэжэ соносхобо. Теэд, Ассабые тойрон уhагүй болон хүн зонгүй хооhон хубхай тала хэбтэhэн юм, тиихэдэ тэрээнhээ хойгуур дүрбэн зуу тухай километрын газарта Массауа гэдэг нүгөөдэ порт байгаа hэн. Тэрэ хадаа үлэмжэ олон хүн зонтой, баялиг нютагууд тээшэ нэбтэрэн орохо, мүн тэрээгээр дамжан Эфиопи хударшье шурган орохо үүдэниинь болохо байгаа. 1885 ондо Массауа портые эзэлэн абаад байхадаа итальянска сэрэгүүд энэ орон худар улам саашаа добтолжо ороо hэн. Зүгөөр, эфиопско арадые богоолшолхо гэhэн итальянска империалистнуудай хамаг бүхы hэдэлгэнүүд бүтээгүй байшоо. Итальянска сэрэгүүд түрүүшын амжалтануудые түйлаад байхадаа Зүүн Эфиопиин хэдэ хэдэн районуудые эзэлжэ абаа hэн. Гэбэшье, 1896 ондо Адуе шадар интервентнүүдые үй бута сохиhон, Массауа тээшэ негусэй сэрэгүүдэй эрид шангаар добтолhон дээрэhээ Итали 1896 ондо эбтээ оролгын договор Аддис-Абебада баталха баатай болоо hэн. Тэрэнэй ёhоор Эфиопи бэеэ даанхай гүрэн гэжэ тоологдохо болоhон юм.

Теэд 39 жэл үнгэрөөд байхада (1935 оной октябриин 3-да) фашистска Итали дай соносхонгүйгөөр Эфиопидо дахяад добтолhон байгаа. Танкнуудай болон авиациин дэмжэлгэтэйгээр мүнөө сагай бүү зэбсэгүүдые бариhан 300 мянган фашистска алуурша ямаршье зэбсэггүй шахуу байhан арад зондо добтолжо ороо бэлэй. Тус ороной деревнинүүдые болон үсөөн тоото городуудые айхабтар шангаар бомбодожо байхадаа итальянска булимтаргашад Эфиопиин столица Аддис-Абеба городые эзэлээд, удангүй энэ ороной тон шухала районуудыешье өөhэдынгөө мэдэлдэ абаад байhан юм. Эритрей, Эфиопи болон Итальянска Сомали гэхэ мэтын составтайгаар Италиин Зүүн Африка гэжэ нэрэтэй итальянска колони байгуулха тухай 1936 оной май hарада соносхоhон байгаа.

Гитлеровскэ Германитай хамта дэлхэйн хоёрдохи дай hүжэрөөгөөд байхадаа Италиин Зүүн Африкатай зэргэлээд байhан Англиин болон Франциин территоринууд дээрэ фашистска Итали дай хэжэ эхилээ hэн. Тиихэдээ африканска континентын Зүүн Хойто зүгтэ урдань эзэлжэ байhан газараа алдаhан аад, тэрэнээ дахяад бусааха гэhэн hанаатай байба. Гэбэшье, 1941 ондо итальянска сэрэгүүд үй бута сохигдоод, Эфиопи бэеэ даанхай гүрэн гэжэ дахяад соносхогдоhон байгаа. Эритрея болон Итальянска Сомалиие англичанууд эзэлэн абаhан юм.

Италитай эбэй договор баталха дээрэ урдын итальянска колонинуудай хуби заяан тухай асуудал шиидхэгдээгүй үлөө hэн. Эдэ оронуудай бэеэ даанхай байха эрхэ дарлагдаhан арадуудта олгохо проблемые үлэмжэ простойгоор болон үнэнтэ зүбөөр тэнсүүлэн таарууулха гэжэ империалистическэ державанууд hаналаа табяагүй байха юм.

Тиимэhээ, энэ асуудал бүхыдөө ООН-эй Генеральна Ассамблейн үзэмжэ дээрэ үгтөө hэн. Тэндэ США түрүүтэй колониальна державанууд өөрынгөө үгэ дууласатай голосованиин машиные хэрэглэхэбди гэжэ найдаhан байгаа. Генеральна Ассамблейн табадахи сесси дээрэ «Эритрея хадаа Эфиопитой нэгэ Федерацида ороhон автономно единицэ болоод эфиопско хаанай эрхэ мэдэл доро байха юм» гэhэн шиидхэбэри гаргаhан байгаа.

Арадуудай тэгшэ эрхэтэй, бэеэ даанхай байха принципүүдые аршалха гэhэн өөрынгөө политикада үнэн сэхэ байhан Советскэ Союз хадаа тэрэ үедэ Эритрейдэ бэеэ даанхай байха эрхэ дары олгохо, тэрэниие эзэмдээд байhан англичанска сэрэгүүдые гурбан hарын туршаа соо гаргажа абаашаха, Ассаб портоор дамжан, далай тээшэ орохо зам энэ гүрэндэ олгохын тулада Эритрейн территориhоо тон бишыхан хубиие Эфиопидо таhалжа үгэхэ гэжэ дурадхаhан байна.

Тус ороной сэрэгэй эзэмдэлгын ёhо гурим Эфиопиин болон Эритрейн Федераци байгуулха тухай хуулиин хүсэндөө хүрэхэ саг хүрэтэр гэхэ гү, али 1952 оной сентябриин арбан табан болотор хуушан хэбээрээ байhан юм.

1952 оной мартын 25-да Эритрейдэ Национальна суглаанда hунгаха hунгалтанууд болоо hэн. Тиихэдээ ООН-эй шиидхэбэриин ёhоор зохёогдоhон тус ороной конституциин проект баталха гэhэн зорилготой байжа, тэрэниие 1952 оной июлиин 9-дэ хэhэн байгаа.

Империалистнуудта хашагдаад байхадаа Эфиопи англо-американска блогой гадаадын политическэ курс худар татагдаhан байгаа. Жэшээнь, тэрэ хадаа Хитадай Арадай республикада абаашаха товарнуудта эмбарго тогтоохо тухай ООН-эй Генеральна Ассамблейн провокационно резолюци дэмжэhэн байна. Баhа hүүлээрнь США-гэй гүрэнэй департаментын зохёоhон Японитой хэгдэхэ эбэй сепаратна договорто гараа табижа ратифицироваlhэн байха юм. 1951 оной сентябриин 7-до Аддис-Абебада США-гэй болон Эфиопиин хоорондохи хани барисаан болон экономическа харилсаанууд тухай договор 10 жэлэй болзортойгоор баталагдаа hэн. Мүн тэрэ үедэ Эфиопи хадаа СССР болон арадай демократиин оронууд худар өөhэдынгөө товарнуудые абаашахагүйбди гэжэ мэдүүлhэн юм. Тиимэhээ США-hаа «туhаламжа» абаха hанаатай байшоо.

Иигээд байхадаа Трумэнай программын дүрбэдэхи пункттай эохилдуулан муу нэрэтэ американска «туhаламжа» Эфиопидо хара баагаар абхуулагдаhан байна. Туhаламжа үзүүлхэ тухай хэлсээн hүүлээрынь Эритрейдэшье хабаадаха зэргэтэй болоо бэлэй.

Эфиопско арад энэ «туhаламжын» түлөө өөhэдыйгөө хүбүүдэй шуhаар түлэхэ ушартай болохо юм. Героическа корейскэ арадта эсэргүүсэн, Корейдэ дайлалдажа байгаа американска сэрэгүүдэй командованиин мэдэлдэ эфиопско батальон бии юм. Дайн байлдаан соогуур айхабтар ехэ гээлтэ хоролтодо орожо байhан ушарhаа тэрэниие шэнэ эфиопско солдадуудаар ходо нэмэжэ байха хэрэг гарана. 1952 оной декабрьда «Нью-Йорк Таймс» газетын корреспондент Сульцберг гэгшэтэй Эфиопиин хаан негус Хайле Селасси гэгшэ хөөрэлдэхэдөө Хойто-атлантическа союзай мэдэлдэ өөрынгөө оронhоо хүнүүдэй резерв үгэжэ байхабди гэжэ найдуулhан байгаа. Тиихэдээ американска сэрэгэй мисси Эфиопиин сэрэгүүдые hургаха хэрэг эрхилхые, далайн сэрэгэй флот байгуулхын тулада США бидэндэ сэрэгэй кораблинуудые үгэхые, тиигээд энэ флотодой личнэ составай hуралсал эмхидхэхые Хайле Селасси хүсэhэн байна.

Теэд тус ороной арад зоной дунда эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй үзэл улам ехээр дэлгэржэ, ажалшан зоной өөhэдынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэл шангадажа байна. hүүлэй үедэ түмэр замай хүдэлмэришэд өөhэдынгөө эрхэнүүдые аршалан хамгаалжа, хэдэн дахин амжалтатайгаар тэмсэhэн байна. hаяхан Асмара болон Массауа городуудай хүдэлмэришэд өөhэдынгөө ажалай условинуудые hайжаруулха гэhэн эрилтэ табиба. Ажалшан зоной ангиин ушар ёhо мэдэлгэ улам ехэ боложо байна. Тус ороной түрүүшын Национальна суглаанда hунгаха hунгалтануудай бэлэдхэлэй үедэ hунгуулиин системые демократизацилхын түлөө Эритрейн ажалшадай хэhэн тэмсэл тэрэниие гэршэлэн харуулна.

Африкын бусад колониальна болон бэеэ даагаагүй оронуудай арадуудтай гар гарhаа барилсан Эфиопиин болон Эритрейн Федерациин ажалшад эб найрамдалай болон демократиин хэрэг аршалан хамгаалжа байна.

М. ПАВЛОВ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси нээгдэбэ

БУДАПЕШТ, июниин 15. (ТАСС). Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси мүнөөдэр Будапештдэ нээгдэбэ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүд, мүн элдэб оронуудһаа уригдажа ерэһэн эб найрамдал хамгаалха хүдэлөөнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшад сессиин хүдэлмэридэ хабаадана.

Венгерскэ Арадай Республикын дээдэ һуралсалай министр Тибор Эрдеи-Груз венгерскэ арадай үмэнһөө амаршалгын үгэ хэлэбэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн Эммануэль д' Астье де ла Виццери сесси нээбэ. Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой гэшүүн Изабелла Блюм (Бельги) Эб найрамдалай түлөө элитэ ехэ тэмсэлшэ Ив Фаржын дурасхаалда зорюулагдаһан үгэ хэлэбэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй генеральна секретарь Жан Лаффит сессиин зүблэхэ зүйл ба хүдэлмэрилхэ гурим тухай дурадхалнуудые Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй бюрогой үмэнэһөө оруулба.

«Хэлсээнүүд ба уласхоорондын шахардуу байдалые һулараулга» гэжэ найруулагдаһан зүблэхэ зүйлэй нэгэдэхи пунктын хэмжээндэ мүнөөнэй уласхоорондын байдалай бүхы гол асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ гэжэ тэрэ дурадхаба.

Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй үүргэ ба состав тухай асуудал зүблэхэ зүйлэй хоёрдохи пункт болохо байна. Сесси энэ зүблэхэ зүйлые һайшааба.

Тэрэнэй һүүлээр Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй гэшүүн Го-Мо-жо үгэ хэлэбэ.

Англида советскэ морягууд ерээд байна

ЛОНДОН, июниин 14. (ТАСС). Елизавета II-ойн хаан шэрээндэ һуулгатай дашарамдуулан июниин 15-да болохо далайн-сэрэгэй парадта хабаадахын тула Спитхэдтэ ерэһэн «Свердлов» гэжэ советскэ крейсерэй английска хэблэл ехэ анхарал хандуулна.

Болохоёо байгаа далайн-сэрэгэй парадта зорюулагдаһан статья соогоо «Обсервер» газетэ хадаа журналистнуудые ба хүн зониие «Свердлов» крейсерэй, тэрэнэй командын эхээр һонирхуулһан ябадалые тэмдэглэнэ. «Багсаахада 250 элдэб янзын, гол түлэб английска корабльнуудһаа бүридэһэн флодой манай үмэнэ харагдажа байбашье, бидэнэр «Свердлов» гэжэ ородой нэгэ крейсертэ гол анхаралаа хандуулнабди... Эрье дээрэ суглараһан хүн зон гол түлэб тэрэниие һонирхоно гэжэ хэлэхэдэ үлүү болохогүй. «Ородой корабль алиниинь бэ? гэжэ хүнүүд бэе бэеһээ асууна» гэжэ газетэ бэшэнэ.

ЛОНДОН, июниин 14. (ТАСС). Англида «Свердлов» крейсерэй ба советскэ морягуудай ерэлгэдэ английска хэблэл гол анхаралаа хандуулна, Англиин арад зон тэдэниие тон ехээр һонирхоно.

Советскэ морягуудай гайхамшагта һуралсалтай ба тон һайн журамтай байһаниинь бүгэдэниитые баясуулна, илангаяа английска далайн-сэрэгэй флодой офицернүүдые ба гадаадын сэрэгэй корабльнуудай офицернүүдые гайхуулна гэжэ английска газетэнүүд бэшэнэ.

Тэрэнэй үгтэһэн газарта хазайлтагүйгөөр, английска лоцмануудай ямаршье туһаламжагүйгөөр, Спитхэдтэхи рейддэ ерэмсэрээ рекордно богони болзор соо советскэ крейсерэй зогсоһон мэргэжэл шабарнинь хүн бүхэниие гайхуулаа гэжэ газетэнүүд заана. Английска далайн-сэрэгэй флодто байдаг нормын ёһоор, «Свердлов» тухэлэй крейсерэй зогсохын тула 1 час 20 минута үгтэдэг байна. 12 минутын турша дотор советскэ крейсер байха газартаа зогсобо. Спитхэдтэхи рейддэ зогсоходоо, зарим сэрэгэй корабльнууд лоцмануудай туһаламжа хэрэглэһэн болобошье, хэдэн час гээгээ гэжэ газетэнүүд заана.

Крейсерые хараха ба советскэ морягуудые амаршалха дуратай хүнүүдые олоор һуулгаһан олон тоото катернууд үглөөгүүрһээ үдэшэ болотор «Свердлов» крейсерые тойрон тамарна.

Английска хүн зон советскэ морягуудые тон халуунаар, хани барисаанай ёһоор хүлеэн абана. «Свердлов» крейсерһээ буужа, олон морягууд Англиин столицые үзэхын тула Лондон ерэнэ. Советскэ морягуудай үзэгдэһэн газар бүхэндэ тэдэниие олон хүн бүһэлнэ. Английска ажалшад али болохо аргануудые хэрэглэн, өөрынгөө хани барисаанай мэдэрэлые советскэ морягуудта мэдүүлнэ.

Французска профсоюзуудай съезд дээрэ

ПАРИЖ, июниин 13. (ТАСС). ВКТ-дэ ородог профсоюзуудай 29-дэхи съездын түгэсхэлэй заседани үсэгэлдэр болобо. Италиин, Баруун Германиин, Голландиин, Финляндиин ба бусад оронуудай ажалшадай делегацинууд съездые амаршалаа.

Съезд хадаа ажалшадай салин хүлһэ дээшэлүүлхые эриһэн ба хүдэлмэригүйдэлгэдэ эсэргүү тэмсэхые уряалһан шиидхэбэри абаа. Эб найрамдалай түлөө тэмсэл тухай, өөрынгөө национальна бэеэ даадаһан байдалай түлөө колониальна ба бэеэ даагаагүй арадуудай баатарлиг тэмсэлые французска хүдэлмэришэн ангиин һайшааһан тухай, Хойто Африкын ажалшадай эрилтэнүүдые үмөөрхын түлөө тэмсэл тухай ба хэдэн бусад шиидхэбэринүүд тэрэшэлэн абтаа. «Ле Леапые сүлөөлхэ!» «Фашизм үгы болог лэ!» гэһэн съездын делегадуудай хашхаралдаан ба нэрьемэ альгаташалган доро ВКТ-гэй бюрогой шэнэ состав һунгагдаба. ВКТ-гэй генеральна секретарьнуудаар Бенуа Фрашон ба Ален ле Леап һунгагдаба.

Демократическа организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые мүрдэхэеэ болихо, Ален ле Леап, Люсьен Молино, Андрэ Стиль ба Франциин республиканска залуушуулай союзай хүтэлбэрилэгшэдые сүлөөлхэ эрилтэ табихын тула делегацинууд национальна суглаанда ба «Фрэн» турмэдэ эльгээгдэбэ.

Франциин ажалай Бүгэдэниитын конфедерациин 3.276 мянган гэшүүдые түлөөлһэн 2740 делегадууд 29-дэхи съездын хүдэлмэридэ хабаадаа гэжэ демократическа хэблэл мэдээсэнэ.

Австри тушаа Союзническа Соведтэ

ВЕНА, июниин 13. (ТАСС). Австри тушаа Союзническа Соведэй ээлжээтэ заседани английска верховно комиссар Г. Каччиа гэгшын түрүүлэлгэ доро июниин 12-то болобо. Тус заседани дээрэ французска верховно комиссар Ж. Пайяр, советскэ верховно комиссарай орлогшо В. М. Краскевич, американска верховно комиссарай орлогшо У. Даулинг гэгшэд байлсаба.

Союзническа Совет хадаа гүйсэдхэхэ комитедэй хэдэн шиидхэбэринүүдые, тэрэ тоодо Австриин ба Польшын хоорондо эд бараанай андалдалга, түлэбэринүүд тухай хэлсээе хаража үзөөд, нэгэн һаналаар һайшааба.

Союзническа Совет болбол Германска Демократическа Республикатай, Баруун Германитай ба Польшотой авиапочтово холбоо байгуулхыень австрийска правительствода зүбшөөбэ.

Тэрэнэй һүүлээр «Ди Нейе фронт» газетэ тухай асуудал харагдаба. Энэ газетэ фашистска ба реваншистска идейнүүдые саг үргэлжэ номноно, гитлеровскэ агрессиие ба гитлеровскэ армиин сэрэгэй гэмтэ хэрэгүүдые зүбтүүлхэ гэжэ оролдоно, Австриин зүүн хүршэнэртэ эсэргүү дай хэхын ба Австриие Баруун Германида «нэгэдүүлхын» түлөө тэмсэнэ гэжэ Австридахи советскэ верховно комиссарай орлогшо В. М. Краскевич тодорхой баримтануудаар харуулба.

Французска ба английска верховно комиссарнууд фашистска пропагандые «Ди Нейе фронт» газетын хэжэ байһые мэдэрбэ. Зүбшэн хэлсэлгын һүүлээр, Союзническа Совет иимэ шиидхэбэри нэгэн һаналаар баталан абаа гэбэл:

«Союзническа Совет һүүлэй һарануудай турша дотор «Ди Нейе фронт» газетэдэ толилогдоһон статьянуудые хаража үзэбэ, эдэ статьянуудай удхань «Австриин демократическа хэблэл тухай» Союзническа Соведэй 1945 оной октябриин 1-нэй тогтоолой заабаринуудта таарахагүй байна гэжэ тоолобо.

Союзническа Совет хадаа энэ газетэдэ нарин шанга хиналта хэхэ ба Союзническа Соведэй тогтоолые эбдэһэн бүхы ушарнууд тухай гүйсэдхэхэ комитедтэ яаралтайгаар элидхэхэ гэжэ политическэ директорадта даалгана. Энэ хадаа тус газетэдэ энээнэй урда тээ эльгээгдэһэн һануулгын бэшэгүүдые хараадаа абажа, зохихо шанга эрилтэ ба санкцинууд тухай асуудалые дары шиидхэхын тула хэгдэхэ байна».

КОРЕЙДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, июниин 15. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр иигэжэ мэдээсэбэ:

Үнгэрһэн үдэрэй турша дотор фронтнууд дээрэ артиллерийскэ буудалдаан болобо.

Үсэгэлдэр американска авиаци Тхягон водохранилищиие зэрлиг шангаар бомбодобо.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд дайсанай 3 самолёт унагаажа, 1 самолёдыень гэмтээгээ.

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүд

ПЕКИН, июниин 15. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулна:

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүдтэ хабаадагша корейско-хитадай делегаци мүнөөдэр иимэ коммюнике толилбо:

Июниин 15-да хоёр талын штабной офицернүүдэй хоёр бүлэгэй хаагдамал заседанинууд болобо. Эдэ заседанинууд июниин 16-най үглөөнэй 11 часта үргэлжэлүүлэгдэхэ байна.

Хоёр талын холбоо баригша офицернүүдэй бүлэгэй заседани үглөөгүүр тэрэшэлэн болобо.

Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай хэлсээнүүд тушаа

ПАРИЖ, июниин 14. (ТАСС). Бернһээ Франс Пресс агентствын дамжуулһанай ёһоор, Швейцариин федеральна совет (правительство) хадаа Корейдэ даб дээрэхи эблэрэлгэ хэхэ тухай политическэ департаментын начальнигай элидхэл шагнаһан ба хоёр комиссида Швейцариин түлөөлэгшэдые эльгээхэ гэһэн уряал хүлеэн абахые шиидэһэн байна. «Даб дээрэхи эблэрэлгын условинуудые дайлалдагша талануудай дүүргэлгэдэ хиналта хэхэ ябадал тэдэ комиссинуудай нэгэндэнь даалгагдаба, мүн репатриацилгын эрхые эдлээгүй сэрэгэй плэнэйхидые харгалзаха ябадал бэелүүлхэ уялга нүгөөдэдэнь даалгагдаба».

НЬЮ-ЙОРК, июниин 14. (ТАСС). Сэрэгэй пленэйхидые репатриацилга тушаа нейтральна гүрэнүүдэй түлөөлэгшэдэй комиссиин хүдэлмэридэ хабаадахые зүбшөөһэн тухайгаа Индиин ба Швейцариин официальна мэдээсэһэнэй һүүлээр, американска официальна нюурнууд хадаа ерэхэ неделиин эхеэр даб дээрэхи эблэрэлгэ баталалгаар корейскэ дайн түгэсхэ юм гэһэн этигэлээ мэдүүлээ гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Хайтауэр Вашингтонһоо мэдээсэнэ.

Английска королевэ Елизавета II-ойн хаан шэрээндэ һууһантай дашарамдуулан далайн-сэрэгэй парад болобо

ЛОНДОН, июниин 15. (ТАСС). Английска королевэ Елизавета II-ойн хаан шэрээндэ һууһантай дашарамдуулан далайн парад Портсмут гэжэ далайн-сэрэгэй портын дэргэдэ мүнөөдэр болоо гэжэ Рейтер агентствын корреспондент Портсмутһаа мэдээсэнэ. 22 гүрэнэй 206 корабльнууд, тэрэ тоодо советскэ «Свердлов» крейсер, американска «Балтимора» крейсер, французска «Монкольм» крейсер ба бусад корабльнууд парадта хабаадаба.

Уласхоорондын конкурс дээрэ советскэ скрипачуудай амжалта

ПАРИЖ, июниин 13. (ТАСС). Жак Тибогой нэрэмжэтэ скрипачуудай уласхоорондын конкурс мүнөөдэр эндэ дүүрэбэ. Конкурсын гурбадахи, эсэсэй турта наадаһанай һүүлээр һууринууд иигэжэ хубаагдаа гэбэл:

Нэгэдэхи һуури ба Жак Тибогой нэрэмжэтэ «Ехэ шан» Н. Школьниковада (СССР), 2-дохи һуури — Р. Соболевскидэ (СССР) ба Бланш Таржюста (Франци), 3-дахи һуури—Дороти Вейддэ (США), 4-дэхи һуури — Роберт Вировайда, 5-дахи һуури — Мишель Бусинодо (Франци), 6-дахи һуури — Джильда Мюльбауэртэ (США), 7-дохи һуури—Эдуард Стакевичтэ (Польша) олгогдобо.

Конкурсын жюри хадаа конкурсын һүүлшын турта Чайковскиин скрипачна концерт наадаһанай түлөө Жанетта Невэгэй нэрэмжэтэ тусхай шангые советскэ скрипачка Н. Школьниковада олгобо.

Советскэ залуу скрипачка Школьниковагай наадалга хадаа уласхоорондын хэмжээн дээрэ советскэ хүгжэмэй культурын элитэ ехэ шэнэ илалта болоо.

Маргарита Лонгын нэрэмжэтэ пианистнуудай уласхоорондын конкурсда хабаадагшадай хоорондо мүнөөдэр жээрбэ барилга болобо.

Июниин 14-дэ эхилхэ нэгэдэхи турта 28 ороной 89 пианистнууд, тэрэ тоодо советскэ пианистнууд Е. Малинин, С. Нейгауз гэгшэд хабаадана.

Ехэ Берлинэй магистрадай шиидхэбэри

БЕРЛИН, июниин 13. (ТАСС). 1953 оной июниин 12-то болоһон Ехэ Берлинэй магистрадай заседани тухай Ехэ Берлинэй обер-бургомистрын дэргэдэхи хэблэлэй таһагай мэдээсэлые АДН агентство дамжуулба.

Ехэ Берлинэй обер-бургомистр Фридрих Эберт хадаа арадай үмсэ зөөри хамгаалха тухай 1952 оной ноябриин 3-най тогтоолые, мүн эдеэ хоолой зүйлнүүдэй ба промышленна товарнуудай хонжоо наймаатай тэмсэхэ тухай 1952 оной ноябриин 27-ной тогтоолые эбдэһэнэй түлөө 3 жэл хүрэтэр болзортойгоор сүлөөгөө хаһагдахаар сүүдлэгдэһэн гү, али эдэ тогтоолнуудые эбдэһэнэй түлөө мүрдэгдэжэ байгаа бүхы хүнүүдые дары сүлөөлхэ гэһэн захиралта берлинскэ арадай полицида ба Берлинэй юстициин органуудта үгэбэ гэжэ мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ. Энэ захиралта профессиональна гэмтэдтэ хамаадахагүй байна. Тэрээнһээ гадна, республикаһаа тэрьедэжэ ошоһон аад, Берлинэй демократическа секторто бусажа ерэһэн хүнүүд ехэ Берлинэй обер-бургомистрын захиралтаар өөрынгөө байһан газарта бусажа ошохо аргатай болобо.

1953 оной июниин 12-ой заседани дээрээ магистрат хадаа обер-бургомистрын эдэ захиралтануудые баталба, засагай гүйсэдхэхэ органуудай гаргаһан алдуунуудые заһахын тула шухала бүхы хэмжээ-ябуулгануудые дары бэелүүлхые тэрээндэ даалгаба гэжэ мэдээсэл соонь хэлэгдэнэ.

КОЛУМБИДАХИ СОБЫТИНУУД

НЬЮ-ЙОРК, июниин 14. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, Колумбиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командалагша генерал Густаво Рохас Пинилья урбалта хэжэ, правительствые хинаха алба гартаа абаа гэжэ армиин дээдэ тушаалта түлөөлэгшэ мэдүүлбэ. Абтаһан мэдээнүүдэй ёһоор, Пинилья столицые бүрин гүйсэдөөр хинана. Пинилья президентын ордон соо зэбсэгтэ хүсэнүүдэй дээдэ тушаалта түлөөлэгшэдтэй зүблөө хэжэ байна гэжэ соносхогдобо.

Рохас Пинилья засагые гартаа эзэлэн абаа, официальнабэшэ мэдээнүүдэй ёһоор президент Лауреано Гомес гэртээ арест доро байна гэжэ Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Боготоһоо мэдээсэнэ.

НЬЮ-ЙОРК, июниин 15. (ТАСС). Боготоһоо Юнайтед Пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Колумбида сэрэгэй урбалта хэһэн генерал-лейтенант Рохас Пинилья «республикын президентын функцинуудые бэедээ даажа абаа» гэжэ тусхай соносхогдобо.

Пхеньянда американска авиациин добтолго

ПХЕНЬЯН, июниин 13. (ТАСС). Июниин 12-ой һүни американска авиаци Пхеньяниие ба тэрэ шадарай газарнуудые дахин бомбодобо. «Ниидэгшэ хэрэм» гэжэ американска хүндэ 20 шахуу бомбардировщигууд городто добтололсобо. Американска летчигууд Пхеньянай хүн зоной һуудаг кварталнуудта 500 ба 1000 килограмм шэгнүүртэй фугасна олон бомбо, мүн хүн зониие хюдахын тула хэгдэһэн дэлбэрэн бутардаг олон бомбо хаяһан байна.

ЗАГАҺАШАДТА КОНЦЕРТ ХАРУУЛАГДАНА

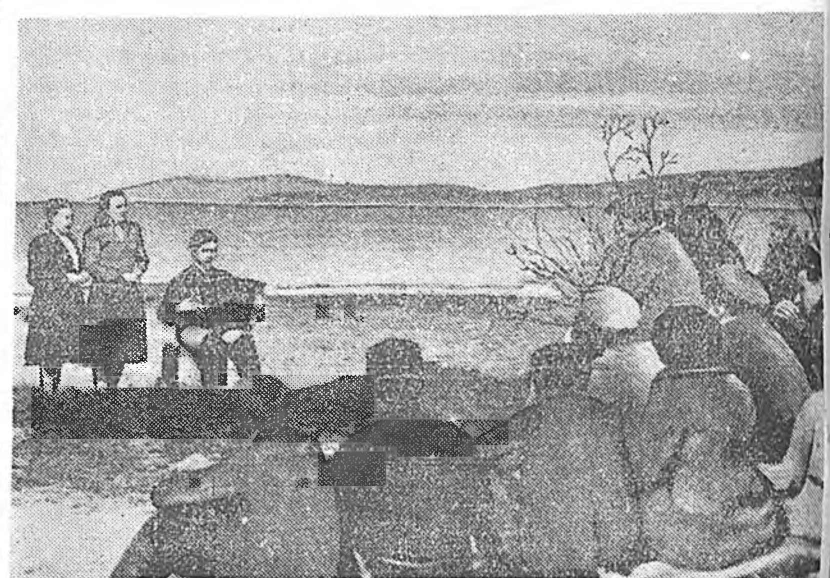

Байгал далай дээрэ загаһа барилгын зунай хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна.

Загаһа барилгада ябажа байгаа хэдэн зуугаад загаһашадые культурна талаар һайнаар хангахын тула Хойто-Байгалай аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй таһаг бага бэшэ хүдэлмэри хэнэ. Тус таһаг зунай үедэ загаһашадай бригада бүхэндэ 2—3 концерт, хэдэн удаа лекци уншаха гэһэн түсэб табинхай. Тэрэ тоодо «Коммунизмын агууехэ барилганууд», «Хүнэй наһа яажа ута болгохоб», «Наука ба шажан», «Хүн яажа бии болооб» гэхэ мэтэ лекцинүүд уншагдаха юм.

Тус таһаг хараалһан хүдэлмэреэ бэелүүлжэ захалаа. Июниин 10-һаа аймагай Культурын байшангай агитбригада загаһашадта концерт харуулжа, лекци, хөөрэлдөө үнгэргэжэ ябана.

Тус бригада үнгэрһэн хэдэн хоногой туршада Молотовой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай ба загаһанай заводой бригадануудта концерт харуулһан, лекци уншалга эмхидхэһэн байна. Агитбригадын программада ород ба буряг арадай дуунууд, танцанууд, уран уншалга ба бусад зүйлнүүд оролсоно. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор, агитбригадын табиһан концертые 120 гаран хүн шагнаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: агитбригадын гэшүүд нүхэд Г. Бегель ба Г. Никонова гэгшэд загаһашадта залуушуулай дуу дуулажа байна.

Текстнь **И. Велегжанинай**, фотонь **И. Пычаловай**.

„Хаанай бэри" гэжэ оперо

Гүрэнэй Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын коллектив ородой агууехэ композитор Н. А. Римский-Корсаковай «Хаанай бэри» гэжэ оперые шэнээр бэлдэн табиба. Энэ оперын сюжет Л. Мея гэжэ драматургын драмаһаа абтанхай. 1572 ондо намар Александровска слободада болоһон ушар энэ оперо соо харуулагдана.

Луначарскиин нэрэмжэтэ ГИТИС-эй студентка-дипломантка Надежда Григорьевна Колпакова энэ оперые өөрынгөө дипломно спектакль болгон эрхим һайнаар найруулан табиба. БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, уранзурааша М. Е. Шестакова сценые эрхим һайнаар гоёон шэмэглээ. Танцануудые Киргизскэ ССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша балетмейстер В. В. Козлов, хормейстер М. Эбштейн, дирижер Н. А. Фотин гэгшэд гүйсэдхэнэ.

«Хаанай бэри» гэжэ оперодо Новгородско купец Собакинай ролиие артист В. И. Таланкин, тэрэнэй басаган Марфын ролиие артистка Кочергина Н. Г., опричник Грязной гэгшын ролиие Украинска ССР-эй арадай артист А. М. Колобов, боярин Лыковэй ролиие БМАССР-эй габьяата артист Н. Садовский, хаанай эмшэн Бомелиин ролиие БМАССР-эй габьяата артист Т. Карпов, Иван Грозный гэжэ хаанай ролиие артист Я. Иванов гэгшэд гүйсэдхэнэ.

Городой ажалшад энэ зүжэгые ехэ һонирхон харана.

Б. Мунгунов.

БМАССР-эй түрүү һууриин түлөө

Футболоор БМАССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэрэгшэ амаралтын үдэр Улан-Удын стадионууд дээрэ болоо.

«Динамо» стадион дээрэ «Спартак» ба «Динамо» обществонуудай команданууд уулзаад, динамынхид 5:1 тоотойгоор илалта түйлаһан байна.

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ «Байкал» ба ПВЗ-гэй «Локомотив» обществынхид мүрысөө. Нааданай түрүүшын хахадта локомотивайхид айлшадайнгаа ворота руу нэгэ бүмбэгэ сохижо оруулаа.

Нааданай хоёрдохи хахадта шанга тэмсэл болоо. Теэд, алишье командань тоо нээгээгүй. Иигэжэ мүрысөөн 1:0 тоотойгоор локомотивайхидай илалтаар дүүрээ.

А. Игумнов.

Уһанзамайхидта лекци

Һаяхан зүүн Сибириин пароходствын Улан-Удын пристаниин «Леваневский», «25 лет Бурятии», «Улаан батор» гэжэ пароходуудай коллективүүдтэ «Уласхоорондын байдал» гэһэн темээр лекци уншагдаба. Энэ лекциие политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын бодото гэшүүн Л. М. Вульфович уншаһан байна.

Л. Бондаренко.

Редакторай орлогшо
Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Сагай уларил тухай

(Фенологой тэмдэглэл)

Июниин 11-һээ 13 болотор манай республикын урда ба центральна аймагуудта ехэ дулаан байба.

Республикын олонхи аймагуудта үдэрэй температура июниин 11-дэ —28—31 градус, 12-то—29—34 градус, июниин 13-да— 28—32 градус дулаан болоһон байна.

Мүн Улан-Удэдэ июниин 11-дэ—30, 12-то—33 ба 13-да—30,8 градус дулаан байгаа.

Улан-Удын метеорологическа станциин тэмдэглэлэй ёһоор 1895 онһоо 1952 он болотор эгээн дулаан үдэрнүүд 1926 оной июниин 11-дэ 30,9 градус, 1934 оной июниин 12-то—29,6 градус дулаан болоһон байгаа.

Тиимэһээ энэ жэлэй июниин 12—13-най үдэрнүүдтэ һүүлэй 60 жэлэй туршада үзэгдөөгүй дулаан болоһон байна.

Энэ үзэгдэл Баруун ба Зүүн Сибирьтэ байгаа хүсэтэ антициклонһоо дулдыдаһан байха юм.

М. Веселов.

Мүнөөдэр КИНО ТЕАТРНУУДТА

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — Уранһайханай шэнэ фильм «Белинский» (18, 20, 22 часта), Хари гүрэнэй шэнэ фильм (12, 13 ч. 30 м., 15, 16 час. 30 м.).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «За тех, кто в море» (11, 13 часта) «Жизнь Рембрандта» (19, 23 часта).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора — 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, сельского хозяйства 10-17, пропаганды и переводов 6-84, культуры и быта, промышленности — 4-52, мест. информации и писем—11-05. Для междугородных переговоров— 16.

Н—00559. Типография Управления по делам полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР.